ВОЛИНСЬКЕ ОБЛАСНЕ УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ
ВОЛИНСЬКИЙ КРАЄЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ
ВОЛИНСЬКА ДЕРЖАВНА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ім. ОЛЕНИ ПЧІЛКИ

КАЛЕНДАР
ЗНАМЕННИХ І ПАМ'ЯТНИХ ДАТ ВОЛИНІ
1995 рік

Луцьк 1994

Упорядники: **Єлісеєва Т. М.**
Ксендзук Е. С.
Мігас М. В.
Огнєва О. Д.
Савчук О. А.

Відповідальні за випуск
Кухарська Г. С.
Силюк А. М.

"Календар знаменних і пам"ятних дат Волині" подає матеріали про визначні події історії, громадсько-політичного і культурного життя області, овілеї уродженців краю та видатних діячів, чиї життєві шляхи пролягли через Волинь.

Посібник відкривається хронологічним переліком основних дат 1995 року. Далі подаються число, місяць, назва події, текстова довідка й список літератури. В останньому спочатку вказуються документи, потім книги, статті з періодичних видань, довідники та бібліографічні посібники.

"Календар знаменних і пам"ятних дат Волині" буде корисним для культосвітніх працівників, викладачів, студентів, краєзнавців.

ЗНАМЕННІ ТА ПАМ'ЯТНІ ДАТИ ВОЛИНІ НА 1995 РІК

Січень	60 років від часу виникнення Волинського товариства прихильників наук /1935/
15 січня	125 років від дня народження А.Г.Лазарчука /1870-1934/ - українського художника і педагога, культурного діяча
21 січня	90 років від дня народження В.Л.Василевської /1905-1964/ - письменниці та громадського діяча
12 лютого	50 років від дня смерті Клима Савура /1910-1945/ - командуючого військовим угрупуванням УПА-Північ
23 лютого	175 років від дня смерті А.Фелінського /1771-1820/ - польського письменника і драматурга, педагога
25 лютого	124 роки від дня народження Лесі Українки /1871-1913/ - видатної української письменниці
9 березня	181 рік від дня народження Т.Г.Шевченка /1814-1861/- видатного українського письменника і художника
10 березня	134 роки від дня смерті Т.Г.Шевченка /1814-1861/ - видатного українського письменника і художника
21 березня	35 років від дня створення Луцького приладобудівного заводу /1960/
26 березня	10 років від дня створення Луцького історико-культурного заповідника /1985/
1 квітня	55 років від дня заснування у м.Луцьку учительського інституту /1940/
10 квітня	50 років від дня присвоєння І.Г.Соколу /1927-1974/ звання Героя Радянського Союзу /1945/
19 квітня	110 років від дня смерті М.І.Костомарова /1817-1885/- історика, етнографа, письменника
1 травня	60 років від дня Колківської першотравневої демонстрації /1935/
1 травня	50 років від дня народження В.І.Зінкевича /1945/ - соліста Волинської обласної філармонії
5 травня	15 років від дня відкриття у с.Кортеліси Ратнівського району меморіального комплексу жертвам фашизму /1980/

6 травня — 60 років від дня народження Ю.М.Гроця /1935-1972/- українського письменника-гумориста

9 травня — 20 років від дня відкриття в урочищі Кухів Груд Маневицького району меморіального комплексу партизанської слави /1975/

19 травня — 90 років від дня народження Л.М.Пучковського /1905/- волинського краєзнавця-аматора

травень — 50 років від часу створення обласної науково-медичної бібліотеки /1945/

1 червня — 550 років першої писемної згадки про м.Берестечко, тепер Горохівського району /1445/

3 червня — 65 років від дня смерті П.А.Тутковського /1858-1930/ - українського геолога та географа

10 червня — 55 років від дня відкриття державної обласної бібліотеки для дорослих /1940/

24 червня — 65 років від дня народження В.О.Замлинського /1930-1993/ - українського вченого, публіциста

27 червня — 50 років від дня присвоєння Я.Н.Белику /1892-1969/ звання Героя Радянського Союзу /1945/

28 червня-10 липня — 344 роки від часу битви під Берестечком /1651/

29 червня — 146 років від дня народження Олени Пчілки /1849-1930/ - української письменниці, етнографа, фольклориста, громадського діяча, матері Лесі Українки

2 липня — 100 років від дня смерті М.П.Драгоманова /1841-1895/ - українського публіциста, історика, літературознавця, фольклориста, філософа, громадського діяча

11 липня — 70 років від дня створення Українського Національно-Демократичного Об'єднання /1925/

липень — 75 років від часу створення Української Військової Організації /1920/

липень — 45 років від часу закладки першої волинської шахти /1950/

Липень	40 років від часу першого випуску Ківерцівського культосвітнього училища /1955/
1 серпня	82 роки від дня смерті Лесі Українки /1871-1913/ - видатної української письменниці
26 серпня	70 років від дня проведення першої конференції Волинської організації КПЗУ /1925/
28 серпня	230 років від дня народження Т.Чацького /1765-1813/- польського вченого і педагога
1 вересня	40 років від дня початку занять у Боремківському сільськогосподарському технікумі /1955/
4 вересня	75 років від дня відновлення роботи організації українського козацтва /1920/
12 вересня	55 років від дня народження С.С.Колодійчука /1940/ - українського письменника
16 вересня	30 років від дня випуску першого автомобіля ЗАЗ-969 "Волинь" /1965/
17 вересня	35 років від дня створення першого на Волині музею на громадських засадах /1960/
19 вересня	25 років від дня відкриття кіноконцертного залу "Промінь" /1970/
4 жовтня	65 років від дня смерті Олени Пчілки /1849-1930/ - фольклористá, громадського діяча
10 жовтня	20 років від дня створення обласного театру ляльок /1975/
25 жовтня	15 років від дня створення Волинської обласної організації Спілки письменників України /1980/
26 жовтня	115 років від дня народження Андрія Бєлого /1880-1934/ - російського письменника, теоретика символізму
1 листопада	65 років тому у Ковелі засуджено 23 члени КПЗУ /1930/
11 листопада	50 років від дня смерті О.П.Косач-Кривинюк /1877-1945/ - української письменниці, перекладача, сестри Лесі Українки
19 листопада	55 років від дня смерті С.І.Бойка /1901-1930/ - секретаря Волинського окружкому КПЗУ

12 грудня	105 років від дня народження А.Мельника /1890-1964/ - керівника ОУНм
15 грудня	35 років від дня здачі в експлуатацію Володимир-Волинського цукрового заводу /1960/
23 грудня	60 років від дня народження І.І.Чередецького /1935/- українського поета
27 грудня	60 років від дня народження П.Г.Шафети /1935/- журналіста, публіциста
980 років	від часу смерті князя Володимира Великого /1015/
910 років	першої писемної згадки про м.Луцьк /1085/
845 років	першої писемної згадки про м.Устилуг, тепер Володимир-Волинського району /1150/
835 років	від часу спорудження у м.Володимирі Успенського собору - пам"ятки давньоруської архітектури /1160/
790 років	від часу смерті князя Романа Мстис овича /1205/
685 років	першої писемної згадки про м.Ковель /1310/
585 років	першої писемної згадки про селище Шацьк /1410/
500 років	від часу спорудження Успенського храму Зимненського Святогорського Печерського монастиря /1495/
450 років	першої писемної згадки про селище Іваничі /1545/
450 років	першої писемної згадки про с.Забороль, тепер Луцького району /1545/
420 років	від дня народження Є.Гулевичівни /1575-1642/ - однієї з засновниць Київського братства, культурного та громадського діяча
400 років	від дня народження Б.Хмельницького /1595-1657/ - гетьмана України, державного діяча і полководця
255 років	від часу заснування у м.Луцьку кармелітського монастиря /1740/
200 років	від часу третього поділу Польщі /1795/
50 років	від часу смерті С.Підгірського /1888-1945/ - громадсько-політичного діяча
50 років	від часу створення Волинського народного хору/1945/

С І Ч Е Н Ь

60 років від часу виникнення Волинського товариства прихильників наук /1935/

У січні 1935 р. в м.Луцьку було створено Волинське товариство прихильників наук як інституцію, що мала завданням організацію та об"єднання наукової праці на території Волинського воєводства. При Товаристві працювали комісії: гуманістична /керівники Я.Гоффман і Я.Нєц/, природнича /С.Мацко/, економічна /С.Боріссовіч/, музейно-бібліотечна /Я.Лесщинський/ та наукові установи: музей /Я.Фітке/, бібліотека /Я.Нєц/, природнича майстерня /С.Мацко/, ентомологічна станція /Е.Пронін/. В 1938 р. Товариство нараховувало 97 колективних та індивідуальних членів, підтримувало тісні контакти із науковими установами Польщі, займалось плідною видавничою та популяризаторською справою. Проіснувало до вересня 1939 року, залишило помітний слід у вивченні історії, культури, економіки та природи Волині.

Література:

Дмитрук В. Археологічні матеріали Яна Фітцке у фондах Волинського краезнавчого музею // Волинь незабутня: Тези ІУ регіонал. наук.-практ. конф. - Рівне, 1993. - С.5-6.

Ланцук Ю.П. До історії наукової та видавничої діяльності на Волині // Минуле і сучасне Волині: Тези доп. та повідомл. Ш Волин. іст. - краєзн. конф. - Луцьк, 1989. - С.139-142.

Мельник В.І., Кудрик В.В. Стефан Мацко як дослідник природи Волині // Велика Волинь: минуле й сучасне: Тези міжнар. наук. краєзн. конф. - Житомир, 1993. - С. 109-111.

Марчук Г. "Призначеного богом не оминеш": Штрихи до портрета родини Дублянських // Нар.трибуна. - 1991. - 6 листоп.

Охріменко Г.В. Стежками Яна Фітцке // Мол.Волинь. - 1991. - 4 січ.

Осуркевич О. Вікно у давнину століть: З історії створення Волин. краезн. музею // Волинь. - 1993. - 8 квіт.

15 С І Ч Н Я

125 років від дня народження А.Г.Лазарчука /1870-1934/ – українського художника і педагога, культурного діяча

15 січня 1870 р. у с.Уховецьку, тепер Ковельського району, народився Андроник Григорович Лазарчук – український художник, педагог, культурний діяч. Навчався у ковельського маляра-іконописця, в живописній майстерні Почаївської Лаври /1886-1889/, у Петербурзькій Академії мистецтв /1889-1897/, на Педагогічних курсах при Академії мистецтв /1899-1900/, у майстерні професора В.Є.Маковського у Санкт-Петербурзі /1899-1900/. Впродовж 36 років викладав малювання й креслення у навчальних закладах в Почаєві, Ковелі, с.Великі Дедеркали /Тернопільщина/, Конотопі, Кременці та Борзні. Був знайомий з родиною Косачів, співпрацював з Оленою Пчілкою, надсилаючи їй свої малюнки. З 1915 р. постійно мешкав у Борзні на Черкащині, де у 1919 р. очолив художні курси, а у 1922 р. став ініціатором заснування Борзнянського краєзнавчого музею, котрим завідував у 1922-1925 рр.

А.Г.Лазарчук – майстер побутових картин, пейзажів та портретів. Працював над створенням ікон, брав участь у монументальних розписах Святотроїцької і Печерної церков Почаївської Лаври. У своїй творчості розвивав кращі традиції реалістичного мистецтва. Головні живописні досягнення пов"язані з пейзажем і портретом: "Батьківська хата", "Почаїв", "Поліський краєвид", "Молодиця", "Автопортрет" /всі у Волинському краєзнавчому музеї/.

Література:

Волынь туристская: Путеводитель. – Львов: Каменяр, 1984. – 96 с.: ил.

Про А.Г.Лазарчука – с.70.

Історія міст і сіл Української РСР: Волинська область. – К.: Вид-во АН УРСР, 1970. – 746 с.

Про А.Г.Лазарчука – с.379.

Історія українського мистецтва: В 6 т. Т.4. Кн.2. Мистецтво другої половини XIX-XX століття. – К.: Голов. ред. УРЕ, 1970. – 433 с.

Про А.Лазарчука – с. 131.

Левицька Т. Автопортрет Андроника Лазарчука // Минуле і сучасне Волині: Проблеми джерелознавства. - Луцьк, 1994. - С.48-50.

Нариси з історії українського мистецтва. - К.: Мистецтво, 1966. - 669 с.

Про А.Лазарчука - с.131.

Рубан В.В. Український портретний живопис другої половини XIX - початку XX століття. - К.: Наук. думка, 1986. - 224 с.: іл.

Про А.Лазарчука - с.217.

Войницька Л. Виставка художника - земляка // Прапор Леніна. - 1968. - 3 лют.

Левицька Т. Палітра художника-реаліста // Рад.Волинь. - 1988. - 23 січ.

Левицька Т. Погляд у майбутнє // Нар.трибуна. - 1993. - 10 лют.

Левицька Т. Славетний син нашої землі // Буд.Волині. - 1988. - 22 січ.

Литвин М. "Скромний, приємний, простий..." // Україна. - 1988. - № 48. - С.12.

Ошуркевич О. Малюнок у старому журналі // Рад.Волинь. - 1989. - 6 жовт.

Ошуркевич О. Художник з Уховецька // Рад.Волинь. - 1963. - 24 груд.

Покальчук Я. Лірика на полотні або Нова зустріч з волинським майстром // Мол.ленінець. - 1988. - 5 берез.

Плсецький В. А засів плекали інші // Мол.ленінець. - 1973. - 20 лют.

Трофімова Л. Майстер пензля // Прапор Леніна. - 1973. - 27 січ.

Хабло С. "Академік з народу" або Штрихи до портрету художника А.Г.Лазарчука // Мол.ленінець. - 1990. - 7 лип.

x x

x

Лазарчук Андроник Григорович // Митці України: Енцикл.довід. К., 1992. - С.349.

Лазарчук Андроник Григорович // Словник художників України. - К., 1973. - С.127.

Лазарчук Андроник Григорович // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1981. - Т.6. - С.50.

Лазарчук Андроник Григорович // УРЕС. - 2-е вид. - К., 1987. - Т.2. - С.232.

21 С І Ч Н Я

90 років від дня народження В.Л.Василевської /1905-1964/ - письменниці та громадського діяча

21 січня 1905 р. у м.Кракові /Польща/ народилася Ванда Львівна Василевська - письменниця і громадський діяч. У 1927 р. закінчила філологічний факультет Краківського університету, працювала вчителькою, журналісткою. В 1939 р. прийняла громадянство СРСР. У 1937, 1940, 1941 рр. здійснила три подорожі на Волинь, побувала в селах Бузаки, Ветли, Щетинь, Уховецьк, смт.Колки та ін.

У роки Великої Вітчизняної війни була пропагандистом і агітатором Політуправління Радянської Армії. Редагувала партизанську газету "За Радянську Україну". Очолювала Союз польських патріотів у СРСР. Була одним з організаторів дивізії ім.Т.Костюшка. У післявоєнний період - активний громадський діяч, борець за мир.

Література:

Василевська В.Л. Дорога до весни: Статті, нариси, памфлети. - К.: Рад.письменник, 1975. - 279 с.

Василевська В. Подорож по Турії // У народів вільнім колі. - Львів, 1979. - С.100-110.

x x

x

Бажан М.П. Незабутня Ванда // Бажан М.П. Думи і спогади. - К., 1982. - С. 104-131.

Ведина В. Ванда Василевская // История польской литературы. - М., 1969. - Т.2. - С. 361-370.

Полум'яна Ванда: Спогади, есе, статті. – К.: Рад.письменник, 1965. – 247 с.

Душею торкнулись Волині // Нове життя. – 1992. – 19 лют.

Кмециньский В. Ванда Василевська і Волинь // Рад.Волинь. – 1972. – 23, 25, 26, 29, 30 січ.

Чирко Л. Три подорожі по Турії // Рад.Волинь. – 1977. – 7 груд.

x x

x

Василевська Ванда Львівна // Українська літературна енциклопедія. – К., 1988. – Т.1. – С. 275–276.

Василевська Ванда Львівна // УРЕ. – 2-е вид. – К., 1978.– Т.2. – С.129.

12 ЛЮТОГО

50 років від дня смерті Клима Савура /1910–1945/– командуючого військовим угрупуванням УПА-Північ

12 лютого 1945 р. на хуторі поблизу с.Оржева у Рівненській області у бою із загоном НКВС загинув полковник Клим Савур /Роман Клячківський/ – командуючий військовим угрупуванням УПА-Північ.

З моменту створення УПА до листопада 1943 р. був командуючим УПА. З листопада 1943 р. став командуючим угрупування УПА-Північ, яке розміщувалося і діяло на території Волині.

Література:

Мірчук П. Українська Повстанська Армія, 1942–1952: Документи і матеріали. – Львів, 1991. – 447 с.

Про Клима Савура – с.36.

Новак О. УПА: Сторінки історії. Роздуми. – Рівне, 1992. – 40 с.

Про Клима Савура – с.9, 36–37.

Берекета Б., Хлопук Ю. Все починалось в Піддубцях // Голос України. – 1992. – 5 верес.

Козак М. "Сенсація" сумнівної проби // Нар.трибуна. - 1992. - 6 черв.

Новицький С. Волинь у періоді 50-річчя УПА // Нар.трибуна. - 1992. - 29 серп.

Семенюк М. Дух, що піднімає до боротьби: З виступу на могилі Клима Савура // Нар.трибуна. - 1992. - 9 трав.

Семенюк М. Заява-протест // Нар.трибуна. - 1992. - 6 черв.

"УПА нікому не вступа" // Нар.трибуна. - 1992. - 9 трав.

23 ЛЮТОГО

175 років від дня смерті А.Фелінського /1771-1820/ - польського письменника і драматурга, педагога

23 лютого 1820 р. помер Алоізій Фелінський - польський письменник і драматург, педагог, вчений. Народився у м.Луцьку. Закінчив Базиліанський колегіум у м.Володимирі на Волині. У 1794 р. під час польського повстання був секретарем у канцелярії Тадеуша Костюшка. З 1819 р. займав посаду ректора Кременецького ліцею. Літературну діяльність розпочав з перекладів Руссо та Вольтера. Один з найпопулярніших творів письменника - історична трагедія "Барбара Радзивіл" /1811/.

Література:

История польской литературы: В 2 т. Т.1. - М.: Наука, 1968. - 616 с.

Про А.Фелінського - с.150.

Фелиньский Алойзы // Краткая литературная энциклопедия. - М., 1972. - Т.7. - Ст.б. 926-927.

25 ЛЮТОГО

124 роки від дня народження Лесі Українки /1871-1913/ - видатної української письменниці

25 лютого 1871 р. у м.Новограді-Волинському, тепер Житомирська область, народилася Леся Українка /псевдонім; справжнє

прізвище - Косач-Квітка Лариса Петрівна/ - видатна українська письменниця, громадський діяч. Значна частина її життя пов"язана з Волинню. Сім"я Косачів жила у Луцьку в 1879-1880 і 1890-1891 роках, в с.Колодяжне під Ковелем мала садибу, яка стала постійним місцем її проживання. У Луцьку Леся Українка написала свій перший вірш "Надія". Всього ж на Волині вона розпочала і написала близько 80 творів. Померла в м.Сурамі у Грузії.

Література:

Українка Леся. Мрії зламане крило: Зб. творів, док.і спогадів / Упоряд., есе та довід. матеріал В.А.Костюченка. - К.: Веселка, 1993. - 222 с.: іл.

Українка Леся. На крилах пісень: Поезії. - К.: Веселка, 1994. - 128 с.

Герасимчук В. Горить моє серце: Хори та солоспіви на слова Лесі Українки. - Луцьк: Надстир'я, 1994. - 87 с.

Козуля О. Дочка Прометея // Козуля О. Жінки в історії України. - К., 1993. - С.84-89.

Леся Українка // Історія філософії України: Хрестоматія. - К., 1993. - С.407-413.

Шумикова Л.П. Волинь і Леся Українка // Шоста Всеукраїнська конференція з історичного краєзнавства. - Луцьк, 1993. - С. 458-459.

Балик Н. Безсмертна в любові народу // Волинь. - 1994. - 2 серп.

Ворон В. Голос Орфея, вогонь Прометея // Нар.трибуна. - 1994. - 23 лют.

Ворон В "Дантог потужний влади..."// Вісті. - 1994. - 25 лют.

Давидюк В. Позатекстова міфологічна символіка "Лісової пісні"// Дивослово. - 1994. - № 2. - С. 6-9.

Дуя О. Леся Українка: рік за роком, день за днем // Березіль.- 1994. - № 8. - С.171-176.

Корецька К. Весняні квіти до підніжжя пам"ятника // Нар.трибуна. - 1994. - 2 берез.

Криловець А. "Сім струн я торкав..."// Жива вода. - І994. - № 2. - С.6.

Маланюк С. До роковин Лесі Українки // Дивослово. - І994. - № 2. - С.3-5.

Мірошниченко Л. Дещо про незнайдені твори Лесі Українки // Дивослово. - І994. - № 2. - С.20-23; № 4. - С.50-55.

Смерека В. Еволюція світогляду Лесі Українки // Розбудова держави. - І994. - № 2. - С.46-50.

Федорук Л. Останні дні поетеси // Вісті Ковельщини. І994. - 3 серп.

Філатенко А., Рисак О. Бездонні й чисті Лесині джерела // Волинь. - І994. - 24 лют.

9 БЕРЕЗНЯ

І8І рік від дня народження Т.Г.Шевченка /І8І4-І86І/- видатного українського письменника і художника

9 березня І8І4 р. у с.Моринці на Черкащині народився Тарас Григорович Шевченко - видатний український поет, художник, мислитель. У І846 р. по завданню Київської археографічної комісії побував на Волині, зокрема, у Кременці, Почаєві. За даними деяких дослідників відвідав також м.Берестечко, у селах Секунь і Вербки зробив замальовки старих церков. Про події битви під Берестечком І65І р. написав вірш "Ой чого ти почорніло, зеленеє поле" /І85І/.

Література:

Зайцев П. Життя Тараса Шевченка.-К.: Мистецтво, І994. - 352 с.: іл.

Сірак І.І. Т.Г.Шевченко на Волині в І846 р. // Минуле і сучасне Волині: Тези доп. та повідомл. Ш Волин. іст.-краезн. конф.- Луцьк, І989. - С. 2І9-22І.

Балик Н. І світоч, і пророк // Волинь. - І994. - І2 берез.

Дорошенко В. Шевченкова подорож по Волині // Життя та думи укр. діаспори в світі. - І993. - Ч.І. - С.І-3.

Жулинський М. Шевченко: Духовна реалізація пророцтва // Літ. Україна. - 1994. - 24 берез.

Зленко Г. "Нехай він царствує..." // Україна. - 1994. - № 10. - С. 2-3.

Іваннікова Л. Спогади про Тараса Григоровича Шевченка, записані від праправнучки Кобзаря по Йосипу - Параски Матвіївни Кириченко /1910-1989/ // Розбудова держави. - 1994. - № 3. - С.14-18.

Копиленко О., Копиленко М. Тарас Шевченко: "...думать, сіять, не ждать" // Віче. - 1994. - № 6. - С.95-106.

Ньорба К. Прадавній шевченківський "Кобзар" // Ратнівщина.- 1993. - 13 квіт.

Пріцак О. Пророк // Київ. старовина. - 1994. - № 2. - С. 3-19.

Рожко В. З криниці Шевченкового слова // Нар.трибуна. - 1994. - 5 берез.

Салига Т. Шевченко і ми // Дзвін. - 1994. - № 2-3. - С.148-151.

Сергієнко Г.Я. Діяльність Т.Г.Шевченка у Київській археографічній комісії // Укр.іст.журн. - 1991. - № 3. - С. 43-54.

Степанишин Б. Краса, велич і трагедія України // Дивослово. - 1994. - № 3. - С. 13-18.

Шаповал М. Поет і юрба // Слово і час. - 1994. - № 3. - С. 33-37.

Шимонович С. "Схаменіться, будьте люде!"// Вісті. - 1994. - 18 берез.

10 БЕРЕЗНЯ

134 роки від дня смерті Т.Г.Шевченка /1814-1861/ - видатного українського письменника і художника

Див. 9 березня.

21 БЕРЕЗНЯ

35 років від дня створення Луцького приладобудівного заводу /1960/

21 березня 1960 р. на базі Луцького ливарно-механічного заводу створено Луцький приладобудівний завод по випуску приладів для вимірювання температури. З 1989 р. завод є головним підприємством науково-виробничого об"єднання "Електротермометрія".

Література:

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. – Львів: Світ, 1991. – 192 с.

Про Луцький приладобудівний завод – с.137.

Байда Г. Комп"ютер – і економіст, і технолог // Рад.Волинь.– 1990. – 24 берез.

Байда Г. Нове життя старих підприємств: 1. Професії робота// Рад.Волинь. – 1965. – 11 жовт.

Берекета Б. Гарячі термометри // Голос України. – 1993. – 13 жовт.

Більчик В. Повінь кригу ламає // Рад.Україна. – 1988. – 2 черв.

Бондарчук А. Вчера, сегодня, завтра // Правда Украины. – 1966. – 28 янв.

Василевський В. Безвихідного становища нема // Волинь. – [illegible]. – 6 жовт.

Залевський В. Входять у ринок // Волинь. – 1994. – 12 лип.

Залевський В. Луцький приладобудівний // Рад.Волинь. – 1986. – 5 січ.

Продукция Луцкого НПО "Электротермометрия": Термопреобразователи с унифицированным выходным сигналом // Приборы и системы управления. – 1993. – № 2. – С.23–24.

Самбрус Н. Не прекратятся поиски волынского НПО // Дел.новости. – 1994. – 7 июня.

26 БЕРЕЗНЯ

10 років від дня створення Луцького історико-культурного заповідника /1985/

26 березня 1985 р. постановою Ради Міністрів Української РСР комплекс пам"ятників історії та культури старої частини м.Луцька оголошено історико-культурним заповідником республіканського значення з підпорядкуванням його Волинському облвиконкому. До заповідника увійшли Верхній та Окольний замки, а також пам"ятки архітектури старого міста. Завдання його працівників - ефективна охорона надзвичайно цінного кількаметрового культурного шару землі, планування та цінної забудови, знос дисонуючої та недопущення нової забудови, відновлення елементів історичного середовища давнього міста, раціональне використання пам"яток, систематичне вивчення історико-культурної спадщини Луцька.

Література:

Про оголошення комплексу пам"яток історії та культури м.Луцька історико-культурним заповідником республіканського значення: Постанова Ради Міністрів УРСР // Зібрання постанов уряду УРСР. - 1985. - № 5. - С.9.

Ворон В.О. Луцьк. Силуети міста: Ілюстр. нарис. - Львів: Каменяр, 1988. - 29 с.

Колосок Б.В., Метельницький Р.Г. Луцьк: Архіт.-іст.нарис.- К.: Будівельник, 1990. - 192 с.: іл.

Колосок Б.В., Якубюк А.М. Луцький історико-культурний заповідник: Архіт.-іст.нарис. - К.: Будівельник, 1987. - 65 с.: іл.

Лесик О.В. Луцький історико-архітектурний заповідник // Минуле і сучасне Волині: Освіта. Наука. Культура. - Луцьк, 1990. Ч.ІІ. - С. 15-16.

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. - Львів: Світ, 1991. - 192 с.

Про Луцький історико-культурний заповідник - с.177-178.

Рабан Т.В., Троневич П.О. Концепція створення Луцького історико-культурного заповідника "Старе місто" // Минуле і сучасне Волині: Освіта. Наука. Культура. - Луцьк, 1990. - Ч.П. - С. I3-I4.

Берекета Б. Храми на березі Стиру // Голос України. - 1994.- 25 трав.

Ворон В. Операція "Старе місто" // Вісті. - 1993. - 24 груд.

Гелін М. Нове обличчя старого Луцька // Волинь - експрес.- I994. - 8 квіт.

Заповідник над стародавнім Стиром // Молодь України. - 1985.- I5 трав.

Зубчук К. Заповідник у Старому місті // Рад.Волинь. - 1985.- 7 серп.

Зубчук К. Заповідник - минуле міста // Рад.Волинь. - 1990.- I8 лип.

Корецька К. Луцьк може стати багатим містом // Нар.трибуна.- I992. - I6 верес.

Метельницький Р. Майбутнє минулого: Яким бути історико-культурному заповіднику // Волинь. - I992. - 8 верес.

Олейник Е.П. О регенерации историко-культурного заповедника в Луцке // Строительство и архитектура. - I990. - № II. - С.I8-20.

I КВІТНЯ

55 років від дня заснування у м.Луцьку учительського інституту /I940/

I квітня I940 р. у м.Луцьку почав працювати перший на Волині державний учительський інститут. На його факультетах: української мови та літератури, фізико-математичному, природо-географічному і російської мови навчалося I35 студентів. У I952 р. він був реорганізований у Луцький державний педагогічний інститут ім.Лесі Українки, на базі якого у I993 р. засновано Волинський державний університет.

Література:

Луцький державний педагогічний інститут імені Лесі Українки: /Нарис історії/. - Львів: Світ, 1992. - 85 с.

Луцький державний педагогічний інститут ім.Лесі Українки.- Луцьк, 1988. - 19 с.

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. - Львів: Світ, 1991. - 192 с.

Створення учительського іституту. - с.124, діяльність пед-інституту - с.160-164.

Від першого учительського // Педагог. - 1993. - 27 серп.

Заброварний Б. З вершини півстоліття // Педагог. - 1990.- 12 квіт.

Корецька К. Наймолодший університет Європи відкрито в Луцьку // Нар. трибуна. - 1993. - 1 верес.

Українець Л.К. Біографія Лесиного вузу // Мол.ленінець. - 1980. - 1, 3, 5, 10, 15, 17, 19 квіт.

Філатенко А. Від вчительського інститут - до університету // Волинь. - 1993. - 31 серп.

Філатенко А. Чолом тобі, вчителю!: Луцькому педагогічному - 50 // Рад.Волинь. - 1990. - 13 квіт.

x x

x

Літопис пам"ятних подій: З історії Луцького державного педагогічного іституту ім.Лесі Українки /1940-1990 рр./: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1990. - 51 с.

Луцький педагогічний інститут // УРЕ. - 2-е вид.- К., 1981.- Т.6. - С. 24..

IO КВІТНЯ

50 років від дня присвоєння І.Г.Соколу /1927-1974/ звання Героя Радянського Союзу /1945/

IO квітня 1945 р. Указом Президії Верховної Ради СРСР командир кулеметної обслуги 25 гвардійського стрілецького Віслянського полку 6 гвардійської стрілецької Ровенської Червонопрапорної ордена Суворова дивізії гвардії сержант Іван Григорович Сокол був удостоєний звання Героя Радянського Союзу. Народився в с.Старий Чорторийськ, тепер Маневицького району. З травня 1944 р. на фронті. У Польщі, в боях у районі р.Ніда 15 січня 1945 р., відбиваючи ворожі контратаки, знищив з кулемета біля роти гітлерівців. 26 січня у числі перших переправився на лівий берег Одера біля м.Штейнау і зайняв рубіж, чим забезпечив форсування ріки іншими підрозділами полку.

Література:

Их подвиг бессмертен: Очерки о Героях Советского Союза - уроженцах Волынской, Закарпатской, Ивано-Франковской, Львовской, Ровенской, Тернопольской и Черновицкой областей. - Львов: Каменяр, 1983. - 126 с.: ил.

Про І.Г.Сокола - с. 103-108.

Васильченко А. Подвиг земляка // Зоря комунізму. - 1985. - 5, 7, 10, 12 верес.

Гнатюк В. Плацдарм на Віслі // Мол.ленінець. - 1985.- 9 квіт.

Кулаков О. Подвиг гвардійця // Зоря комунізму. - 1990. - 19 груд.

Мазун К. Соколиний злет // Рад.Волинь. - 1984. - 21 лип.

Наші славні земляки // Нова доба. - 1991. - 24 груд.

Радулевич М. Герої з Волині // Рад.Волинь. - 1983. - 18 берез.

x x x

Сокол Иван Григорьевич // Герои Советского Союза: Крат. биогр. словарь. - М., 1988. - Т.2. - С. 494.

19 КВІТНЯ

110 років від дня смерті М.І.Костомарова /1817-1885/ – історика, етнографа, письменника

19 квітня 1817 р. у Петербурзі помер Микола Іванович Костомаров – історик, етнограф, письменник, член-кореспондент Петербурзької АН /з 1876/. У 1836 р. закінчив Харківський університет. У 1844-1845 рр. учителював у гімназіях Рівного та Києва, з 1846р. ад"юнкт-професор Київського університету. Один із засновників Кирило-Мефодіївського товариства. За участь у ньому в 1847 р. був заарештований і за вироком суду в 1848-1856 рр. перебував на адміністративному засланні у Саратові. У 1859-1862 рр. – професор Петербурзького університету. Під час роботи у Рівному відвідував Берестечко, Кременець, Почаїв. Досліджував історію, культуру, традиції Волині.

Література:

Костомаров М.І. Твори: В 2 т. – К.: Дніпро, 1990. – Т. 1, 2.

Костомаров М.І. Галерея портретів: Біогр.нариси. – К.: Веселка, 1993. – 326 с.

Костомарів М. Істория України в житєписях визначнійших еї діячів: Репринтне видання 1918 року. – К.: Україна. 1991. – 493 с

x x

x

Історія міст і сіл Української РСР: Волинська область. – К.: Вид-во АН УРСР, 1970. – 746 с.

Перебування М.І.Костомарова на Волині – с. 50, 431.

Опуркев О.Ф. Волинь у колі народознавчих інтересів М.І.Костомарова // Острів на порозі 900-річчя /1900-1992 рр./.- Сокаль, 1992. – Ч.П. – С. 8-9.

Черняхівський Т.І. Південно-західна Волинь у працях М.Костомарова // Острів на порозі 900-річчя /1900-1992 рр./. – Сокаль, 1992. – Ч.П. – С. 97-98.

Гайовий Г. "Апостол праці і науки" // Нар.армія. – 1993.- 17 листоп.

Ошуркевич О. Волинські дороги Костомарова // Рад.Волинь. - 1991. - 13 черв.

x x
x

Костомаров Микола Іванович // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1980.- Т.5. - С. 449.

1 Т Р А В Н Я

60 років від дня Колківської першотравневої демонстрації /1935/

1 травня 1935 р. в околицях містечка Колки відбулася демонстрація, організована комуністами. Серед її організаторів були Д.Макаревич, В.Свиридюк та ін. Участь у демонстрації приймали і члени ОУН. Майже 2 тис. жителів сіл Годомичі, Рудня, Острів, Мар"янівка, Четвертня, Домашов та ін. рушили в Колки. Демонстрація була зупинена урядовими військами. Під час сутички 8 чоловік було вбито, 31 поранено. Серед вбитих Лідія Мусійчук, Домна Гордіюк, Надія Тарасюк, Павло Кривенюк та ін. 47 чоловік було арештовано і віддано до суду.

Література:

Крещук С.В. Колки. Макаревичі. Тростянець: Фотонарис. - Львів: Каменяр, 1977. - 22 с.

Весна тревог и надежд // Комс.знамя. - 1990. - 2 мая.

Заклекта Л. Розстріляна весна // Слово правди. - 1986. - 1 трав.

Ларіна Є. За щастя і волю, за кращую долю // Мол.ленінець.- 1985. - 1 трав.

Мельниченко Т. Увічнено їх імена // Зоря комунізму. - 1985.- 1 трав.

Надії не розстріляли // Зоря комунізму. - 1990. - 1 трав.

Наконечний В. Під червоними прапорами // Рад.Волинь. - 1985.- 1 трав.

Огнев В. Розстріляна демонстрація // Колос. - 1990. - І трав.

Онуфрійчук М. Сівачам червоної весни // Рад.Волинь. - 1989.- 5 берез.

x x
x

Ковківська політична демонстрація 1935 // УРЕ. - 2-е вид.- К., 1980. - Т.5. - С. 283.

І ТРАВНЯ

50 років від дня народження В.І.Зінкевича /1945/ - народного артиста України, соліста Волинської обласної філармонії

І травня 1945 р. у с.Васьківці на Хмельниччині народився Василь Іванович Зінкевич - народний артист України. Закінчив Вижницьке художнє училище декоративно-прикладного мистецтва, факультет дизайну, потім Рівненський державний інститут культури, факультет режисури. Працював у Чернівецькій філармонії як соліст ансамблю "Смерічка", з 1974 р. - у Волинській філармонії солістом ансамблю "Світязь". У 1994 р. став лауреатом державної премії ім.Т.Г.Шевченка. Нині - соліст ансамблю "Світязь".

Література:

Вітаємо! // Волинь. - 1994. - 10 берез.

Присудження Державної премії України імені Т.Г.Шевченка народному артисту України В.Зінкевичу.

Про присвоєння тов. Зінкевичу В.І. почесного звання народного артиста Української РСР: Указ Президії Верховної Ради Української РСР // Рад.Волинь. - 1986. - 4 січ.

x x
x

Качкан В. Три колиски // Качкан В. Світло високого дня. - Ужгород, 1989. - С. 8-14.

Михайлюк О.Ц., Кічий І.В. Історія Луцька. - Львів: Світ, 1991. - 192 с.

Про народного артиста України В.Зінкевича - с. 173.

Сидько В. "Хай щастить вам люди добрі!" // Висота. - К., 1987. - С. 261-264.

Брязгунов Ю. Шлях до Тараса // Молодь України. - 1994. - 6 лют.

Волга Л. Сповідь напередодні Нового року // Уряд.кур"єр.- 1994. - I січ.

Жикара З. Співець життєстверджуючої романтики // Молодь України. - 1987. - 29 лип.

Зінкевич В. "Нести у серці кантилену" // Мол.ленінець. - 1982. - 27 лют.

Зінкевич В. Шукати червону руту: Щира розмова // Рад. Україна. - 1987. - I трав.

Коструба З. Сторінки творчості // Мол. ленінець. - 1984.- I2 квіт.

Коханець Л. Від перевалу до перевалу... // Голос України.- 1994. - I2 берез.

Крещук С. Життя із піснею // Рад.Волинь. - 1986. - II січ.

Крещук С. Хай пісні летять за обрій // Сіл.вісті. - 1987. - 22 трав.

Менжулина Л. Василь Зинкевич: "Люди слушают того, кому есть что сказать" // Правда Украины. - 1993. - I0 февр.

Мингаївський М. Дорога в піснях // Дем.Україна. - 1993. - I5 черв.

Міщенко М. Зоряний час // Молодь України. - 1989. - I0 серп.

x x
x

Зінкевич Василь Іванович // Митці України: Енцикл.довід.- К., 1992. - С. 266-267.

5 Т Р А В Н Я

15 років від дня відкриття у с.Кортеліси Ратнівського району меморіального комплексу жертвам фашизму /1980/

5 травня 1980 р. у с.Кортеліси Ратнівського району відкрито меморіальний комплекс жертвам фашизму і музей історії села. 23 вересня 1942 р. фашистські карателі повністю спалили с.Кортеліси, вбивши майже 3 тис. його жителів.

Література:

Кортеліси // Вінок безсмертя: Книга - меморіал. - К., 1987. - С. 222-230.

Кортеліси: Фотоальбом / Упор. А.М.Безуглий. - К.: Мистецтво, 1981. - 96 с.

Шах П. Дорога в Кортеліси // Дзвони пам"яті: Книга про трагедію сіл Волині, Житомирщини та Ровенщини, знищених фашистами у роки війни. - К., 1987. - С. 21-26.

Невгасимий вогонь народної пам"яті: Відкриття меморіального комплексу в селі Кортеліси на Волині // Безсмертя народного подвигу. - К., 1980. - С. 27-37.

Незгасна пам"ять: Фоторозповідь про пам"ятник жертвам фашизму в селі Кортеліси Волинської області. - К.: Мистецтво, 1980.- 49 с.

Борзовець В. Пам"ять людська не забуде повік... // Ратнівщина. - 1994. - 28 верес.

Богданьок В. Дзвони пам"яті // Волинь. - 1992. - 26 верес.

Воскресло з попелу // Фоторепортаж С.Александровича // Журналіст України. - 1990. - № 9. - С. 34-35.

6 ТРАВНЯ

60 років від дня народження Ю.М.Троця /1935-1972/ - українського гумориста

6 травня 1935 р. у смТурійську народився Юрій Миколайович Троць - український гуморист, журналіст. Закінчив Львівський держуніверситет, був на журналістській роботі. Працював в обкомі Компартії України. Передчасно пішов з життя. Його пам"яті присвячений вірш О.Богачука "Вершник".

Література:

Троць Ю.М. Позичте зайця: Гуморески. - К: Молодь, 1975.- 60 с.

Троць Ю.М. Шапка з ондатри. - Львів: Каменяр, 1971. - 62 с.

Вартанов Г. Перша сходинка гумориста // Літ.Україна. - 1971. - 19 жовт.

Домчин В. Точний приціл // Літ.Україна. - 1975. - 10 жовт.

Пінчук О. Він любив життя // Ленін. правда. - 1985. - 25 трав.

Тарнашинська Л. Світлий сміх // Україна. - 1977. - № 12. - С. 21.

9 ТРАВНЯ

20 років від дня відкриття в урочищі Кухів Груд Маневицького району меморіального комплексу партизанської слави /1975/

9 травня 1975 р. в урочищі Кухів Груд Маневицького району відкрито меморіальний комплекс партизанської слави. Він присвячений бойовій діяльності партизанів з"єднання Героя Радянського Союзу А.П.Бринського.

Література:

Філатенко А. Розкажуть партизанські стежки // Філатенко А. Пам"ятники бойової слави на Волині. - Львів, 1976. - С. 36-40.

Гнатюк В. Кухів Груд, база партизанська // Мол.ленінець. - 1984. - 27 листоп.

Де шумлять берези і сосни // Рад.Волинь. - 1975. - II трав.

Поручник В. Священної пам"яті поклик // Зоря комунізму.- 1987. - 24 лип.

19 ТРАВНЯ

90 років від дня народження Л.К.Пучковського /1905/ - волинського краєзнавця-аматора

19 травня 1905 р. у с.Литовежі, тепер Іваничівського району, народився Леон Калинович Пучковський - волинський краєзнавець-аматор, дослідник історії Волинського краю. З дитинства цікавився історією рідного села. Знання здобув завдяки самоосвіті. Займається пошуковою та дослідницькою роботою з історії Волині, підтримує тісні зв"язки з архівами та музеями. Завдяки наполегливій праці підготував унікальну історико-краєзнавчу працю "Нарис історії села Литовеж".

Література:

Пучковський Л. Без минулого немає сучасного // Колос. - 1986. - 21 лип.

Пучковський Л. Бог розсудить // Колос. - 1994. - 28 січ.

Пучковський Л. Весілля // Колос. - 1992. - II груд.

Пучковський Л. Вік людини і голос журавлиний // Колос. - 1992. - 24 квіт.

Пучковський Л. Дорога в нікуди // Колос. - 1993. - 17 верес.

Пучковський Л. Історія рідного села // Колос. - 1993. - 25 трав.; 25 черв.

Пучковський Л.К. Історія села Литовеж // Вісті. /Ділові вісті/. - 1993. - 31 груд.; 1994. - 6, 14, 21, 28 січ.; 4, 11, 18, 25 лют.; 4, 11, 18, 25 берез.; 1, 8, 15, 22, 29 квіт.; 6, 13, 20, 27 трав.; 3, 10, 17, 24 черв.; 1, 8, 29 лип.; 5, 12, 19, 26

серп.; 2, 9, 16, 23, 30 верес.; 7, 14, 21 жовт.

Пучковський Л. Пройдені дороги // Колос. - 1993. - 10 груд.

Пучковський Л. Роки, роки...: Спогади з недалекої минувшини // Колос.-1991. - 27 лип.

x x
x

Камишникова Н. Не стоїть село без праведника // Волинь. - 1992. - 26 берез.

Камишникова Н. Почуйте про літописців з Волині // Освіта. - 1993. - № 20. - С. 5.

Мандзюк Ф. Сільський історик // Край. - 1994. - № 11. - С.5.

Лащук І. Монографія краєзнавця // Робітн.газ. - 1993. - 17 серп.

ТРАВЕНЬ

50 років від часу створення обласної науково-медичної бібліотеки /1945/

У травні 1945 р. в м.Луцьку було створено обласну науково-медичну бібліотеку. В той час її читачами були лише 78 чол., а книжковий фонд становив 1896 примірників. Нині бібліотека перетворилася в організаційно-методичний та інформаційно-бібліографічний центр, який обслуговує всі медичні і лікувальні установи Волині, а її фонд становить більше 173 тис. книг.

Література:

Історія Волині. - Львів: Вища шк., 1988. - 238 с.
Про обласну наукову медичну бібліотеку - с.215.

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. - Львів: Світ, 1991. - 192 с.

Про обласну науково-медичну бібліотеку - с.180.

Бібліотека для медиків // Рад.Волинь. - 1945. - 5 серп.

Пимонов І. Бібліотека для лікаря // Рад.Волинь. - 1980. - 6 лют.

[illegible] І. Бібліотеці – двадцять років // Рад.Волинь. – [illegible]. – 23 берез.

Сокслюк Б. Бібліотека – медикам // Рад.Волинь. – 1985. – 16 трав.

І ЧЕРВНЯ

550 років першої писемної згадки про м.Берестечко, тепер Горохівського району /1445/

І червня 1445 року м.Берестечко, тепер Горохівського району, вперше згадується в грамоті великого князя литовського Казимира Ягеллончика як село Берестки Перемильської волості. У XV–XVI ст. воно належало сім'ї Боговітинів. У 1547 р. згідно привілею великого князя литовського Сигізмунда II Августа Берестечко отримало магдебурзьке право. З кінця XV ст. Берестечко перейшло у власність князів Лронських і стало центром аріанства на Волині. У другій чверті XVII ст. тут жив один з послідовників аріанського вчення А.Вишоватий. Біля Берестечка у червні 1651 р. відбулася битва між селянсько-козацьким військом та військом польського короля Яна Казимира. У XVIII ст. в Берестечку був збудований католицький костел тринітаріїв. Наприкінці XIX ст. у місті діяли лісопильний, сукнувальний, цегельний, винокурений та інші заводи.

Нині Берестечко – місто районного підпорядкування.

Література:

Історія міст і сіл Української РСР: Волинська область. – К.: Вид-во АН УРСР, 1970. – 746 с.

Про Берестечко – с. 38, 55, 179–191.

Кругляк Ю.М. Ім'я вашого міста. – К.: Наук.думка, 1978. – 152 с.

Про Берестечко – с.13.

Сас П.М. Феодальные города Украины в конце XV–60-х годах XVI в. – К.: Наук.думка, 1989. – 23[illegible] с.

Про Берестечко – с. 15, 18, 22, 24, 29, 59, 66, 74, 129, 132, 175, 185, 186, 212.

Софонович Ф. Хроніка з літописців стародавніх. - К.: Наук. думка, 1992. - 332 с.

Історія м.Берестечка - див. Географічний покажчик.

Цинкаловський О. Берестечко // Цинкаловський О. Стара Волинь і Волинське Полісся: /Краєз. словник - від найдавніших часів до 1914 року/. - Вінніпег, 1964. - Т.І. - С.87-90.

Багнюк М. До рідних джерел // Горохів. вісник. - 1991. - 24 лип.

Під містечком Берестечком... // Рад.Волинь. - 1963. - 16 листоп.

Рожко В. Берестечко: Минуле і сьогодення // Буд.комунізму.- 1990. - 12 груд.

Стрілка Р. Історія сіл і містечок Волині: Берестечко // Віл.думка. - 1991. - № 5. - С.8.

Шафета П. Берестечко // Рад.Волинь. - 1969. - 12 верес.

Як свідчать легенди // Буд.комунізму. - 1978. - 25 листоп.

x x

x

Берестечко // Географічна енциклопедія України. - К., 1989. Т.І. - С.88.

Берестечко // Енциклопедія українознавства. - Львів, 1993. - Т.І. - С.118.

Берестечко // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1977. - Т.І. - С.412-413.

3 ЧЕРВНЯ

65 років від дня смерті П.А.Тутковського /1858-1930/ - українського геолога та географа

3 червня 1930 р. у Києві помер Павло Аполлонович Тутковський - український геолог та географ, академік АН УРСР /з 1919/ та АН БРСР /з 1928/, професор, дослідник природи Волині. Починаючи з 90-х років XIX ст., він написав понад 80 наукових праць про геологічну будову, рельєф, корисні копалини, підземні води,

річки, озера, населені пункти Волинського Полісся, вивченню якого вчений віддав понад 20 років свого творчого життя. З 1904 по 1909 роки працював інспектором народних училищ Луцького повіту. У 1905-1915 рр. брав активну участь в роботі Товариства дослідників Волині, в 1910-1913 рр. був його віце-президентом.

Література:

Тутковський П. Карстовые явления и самобытные артезианские ключи в Волынской губернии: Ст. I-я. Провалы почвы на Полесской железной дороге. - Житомир, 1910. - 127 с.

Тутковский П. Месторождение строительных камней в Луцком уезде Волынской губернии. - Житомир, 1912. - 335 с.

Тутковский П.А. Послетретичные озера в северной полосе Волынской губернии. - Житомир, 1912. - 282 с.

x x

x

Зузук Ф.В. Академік Тутковський - дослідник Волині // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю. - Луцьк, 1991. - С. 14-15.

Оноприєнко В. Роль П.А.Тутковського в становленні Товариства Дослідників Волині // Тези наукової конференції до 100-річчя Волинського єпархіального давньосховища. - Житомир, 1993. - С.46-47.

Онуфрійчук М.А. Павло Аполлонович Тутковський і Волинь // Минуле і сучасне Волині: Тези доп. та повідомл. II-ї Волин. іст.-краєзн. конф. - Луцьк, 1988. - Ч.II. - С. 217-220.

Пилипчук О., Максименко Т. Подвижник музейної справи // Тези наукової конференції до 100-річчя Волинського єпархіального давньосховища. - Житомир, 1993. - С. 47-48.

Романчук О.К. Син землі // Аксіоми для нащадків. - Львів, 1991. - С. 202-220.

Уварова Г.Е., Чаус І.В. Тутковський П.А. - "неперевершений знавець неорганічної природи України" /В.І.Вернадський/ // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю. - Луцьк, 1991. - С. 16.

Андреєва Т.М. П.А.Тутковський і Волинь // Нар.трибуна. - 1993. - 13 берез.

Давидюк В. [illegible] до минулого // Нар.трибуна. - 1991. - 17 квіт.

Лазарук В. Академік двох академій // Рад.Волинь. - 1976. - 24 лют.

Лазарук В. Велике життя вченого // Рад.Волинь. - 1970. - 13 жовт.

Падалка І. Дослідник Полісся // Рад.Волинь. - 1963. - 1 берез.

Падалка І. Співець поліського краю // Рад.Україна. - 1963. - 1 берез.

Падалка І., Романчук О. Тутковський на Волині // Рад.Волинь. - 1968. - 16, 17, 19, 20, 24, 26, 27, 29 лип.; 3 серп.

Романчук О. Син землі // Знання та праця. - 1988. - № 7. - С. 10-13.

Храмов Ю., Руда С., Кучмаренко В. Перший рік Академії // Вісник Академії Наук України. - 1993. - № 10. - С. 12-29.

Тутковський Павло Аполлонович // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1984. - Т.11. - Кн.1. - С. 413.

10 Ч Е Р В Н Я

55 років від дня відкриття державної обласної бібліотеки для дорослих /1940/

10 червня 1940 р. Волинським облвиконкомом прийнято постанову про організацію музеїв і бібліотек в області. У 1940 р. у фондах обласної бібліотеки для дорослих було всього 5 тис. книг, якими користувалось 800 читачів. Зараз Волинська державна обласна універсальна наукова бібліотека імені Олени Пчілки обслуговує щорічно 22 тис. читачів, до послуг яких понад 600 тис. примірників різноманітних видань. У структурі бібліотеки 11 відділів: читальних залів, міського абонементу, виробничої літератури, літератури з питань мистецтва, літератури іноземними мовами, краєзнавчої роботи, бібліографічний, комплектування літератури, обробки та каталогізації літератури, основного книгозберігання та методичний.

Література:

Постанова Волинського облвиконкому про організацію музеїв і бібліотек в області, 10 червня 1940 р. // Волинь радянська: Збірник док. і матеріалів. - Львів, 1971. - Ч.Ш. - С. 54-55.

Історія Волині. - Львів: Вища шк., 1988. - 238 с.
Про державну обласну наукову бібліотеку для дорослих - с.215.

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. - Львів: Світ, 1991. - 192 с.
Про обласну наукову бібліотеку - с.180.

[illegible] Розкажуть книги про рідний край // Рад.Волинь. - [illegible]. - 6 груд.

Васильєв Ю. Запрошує "Діалог": В обл. наук. бібліотеці створено клуб любителів літератури "Діалог" // Рад.Волинь. - 1987. - 22 берез.

Гонтар М., Шума Т. Запрошують "Лінгва"і "Празнь" // Рад. Волинь. - 1987. - 3 січ.

Гороть О. Щоб книга знайшла читача // Рад.Волинь. - 1978. - 21 черв.

Грабось В. Шматок торта для кожного // Мол.ленінець. - 1985.- 15 жовт.

Дорощук П. Відповідь підкаже книга // Мол.ленінець. - 1984. - 17 листоп.

Єлісеєва В.Ф. Не злічити книголюбів // Рад.Волинь. - 1979. - 27 верес.

Зубчук К. Бібліотека вчора, сьогодні... // Рад.Волинь. - 1983. - 23 верес.

Курченко І. Сторінки історії // Мол.ленінець. - 1979. - 8 верес.

Кухарська Г.С. Культура - це духовний хліб // Рад.Волинь. - 1990. - 21 лют.

Олена Пчілка повернулася на Волинь // Рад.Волинь. - 1991. - 5 берез.

Філатенко А. [illegible] // Рад.Волинь. - 1978. - 17 трав.

Філатенко А. Мудрість поколінь нам у спадок: Фоторепортаж з обл. наук. універсал. та дит. бібліотек напередодні їх 50-річчя // Рад.Волинь. - 1990. - 29 черв.

Філатенко А. Ювілей бібліотек і читачів // Рад.Волинь. - 1990. - 3 лип.

Харів Г. Бібліотека - учасник ВДНГ // Рад.Волинь. - 1985. - 7 жовт.

Хорошко С. Утім царстві... // Соц. культура. - 1983. - № 8.- С. 27-29.

Юхименко С. Скарбниця людської думки: Рідкісні книги обл. бібліотеки // Рад.Волинь. - 1979. - 25 груд.

24 ЧЕРВНЯ

65 років від дня народження В.О.Замлинського /1930-1993/ - українського вченого, публіциста

24 червня 1930 р. у м.Андрушівці Житомирської області народився Володимир Олександрович Замлинський - український вчений, публіцист, професор, доктор історичних наук, автор книг художньо-документальної прози. Працював у Волинському обласному державному архіві, а у 1960-1968 рр. був завідуючим обласним партархівом. Потім - зав.кафедрою джерелознавства і архівознавства Київського державного університету ім. Т.Г.Шевченка.

Література:

Замлинський В.О. Астронавт. - Львів: Каменяр, 1964. - 127 с.

Замлинский В.А. Богдан Хмельницкий. - М.: Мол.гвардия, 1989.- 336 с.: ил. - /Жизнь замечат. людей. Сер. биогр. Вып. 9/.

Замлинський В.О. Васюти. - Львів: Каменяр, 1973. - 116 с.

Замлинський В.О. Волинський полк іде в революцію: Докум.повісті. - К.: Дніпро, 1986. - 440 с.: іл.

Замлинський В.О. З вірою у перемогу: Ком.партія на чолі партизан. боротьби проти нім.-фашистських загарбників у зах.областях України, 1941-1944. - К.: Вища шк., 1976. - 199 с.

Замлинський В.О. Караюча земля. - Львів: Каменяр, 1965. - 259 с.

Замлинський В. Стисла хронологія козацьких гетьманів // Київ. старовина. - 1993. - № 3. - С. 103-112.

Кава В.І. Замлинський В.О. Три червоні гвоздики: Худож.-докум. повісті: Для серед. шк. віку. - К.: Веселка, 1986. - 240 с.

Джеджула Ю., Войцехівська І. Думка, перервана на злеті // Київ.старовина. - 1994. - № 3. - С. 102-106.

Замлинський Володимир Олександрович: Некролог // Укр.іст. журн. - 1994. - № 2-3. - С. 156-157.

27 ЧЕРВНЯ

50 років від дня присвоєння Й.Н.Белику /1892-1969/ - звання Героя Радянського Союзу /1945/

27 червня 1945 р. Указом Президії Верховної Ради СРСР за вміле керівництво частинами дивізії в бою та рішучість при виконанні бойових завдань, за особисту мужність і за вихід дивізії першою на р. Ельбу заступник командира 2-ої гвардійської Кримської двічі Червонопрапорної ордена Богдана Хмельницького дивізії ім. РНК УРСР полковник Йосип Назарович Белик був удостоєний звання Героя Радянського Союзу. Народився у с.Комарово, тепер Турійського району.

Література:

Вербинский М.В. Слава кавалериста // Год 1944. Зарницы победного салюта. - Львов, 1979. - С. 71-74.

Их подвиг бессмертен: Очерки о Героях Советского Союза - уроженцах Волынской, Закарпатской, Ивано-Франковской, Львовской, Ровенской, Тернопольской и Черновицкой областей. - Львов: Каменяр, 1983. - 126 с.: ил.

Про Й.Н.Белика - с.13-17.

Наконечний В.А. Й.Н.Белик // Волинський календар, 1992. - Луцьк, 1991. - С.56.

Будьоннівський гарт // Ленін.правда. - 1984. - 9 трав.

Лісовий І.Йосип Белих // Ленін. правда. - 1985. - 19 берез.

Миткалик А. Він був з Комарова... //Рад.Волинь. - 1974. - 11 верес.

Радулевич М. Герої з Волині // Рад.Волинь. - 1983. - 18 берез.

Фролов П. Про вашого земляка // Ленін. правда. - 1987. - 27 жовт.

x x
x

Белых Иосиф Назарович // Герои Советского Союза: Крат.биогр. словарь. - М., 1987. - Т.І. - С.147.

28 ЧЕРВНЯ - 10 ЛИПНЯ

344 роки від часу битви під Берестечком /1651/

28 червня - 10 липня 1651 р. під Берестечком відбулася битва між військами Б.Хмельницького і польського короля Яна Казимира ІІІ. Проти 150-тисячної польської армії виступило 100-тисячне козацьке військо разом з татарами, очолюваними ханом Іслам-Гіреєм ІІІ. Однак, напередодні вирішальної битви татари зрадили, забрали у полон Б.Хмельницького. 300 звитяжців прийняли на себе головний удар ворога, прикриваючи відступ основних селянсько-козацьких частин. Всі вони полягли в нерівному бою. Загальні втрати селянсько-козацького війська під Берестечком становили 30 тисяч чоловік. В пам"ять про героїчну битву споруджено храм-пам"ятник "Козацькі могили" /с.Пляшева Рівненської області/.

Література:

Аркас М. Історія України - Русі. - 3-те факс.вид. - К.: Вища шк., 1993. - 414 с.: іл.

Про битву під Берестечком - с.197-199.

Берестецька битва в історії України: Матеріали і тези п"ятої наук.-теорет. конф. - Рівне, 1994. - 62 с.

Величко С.В. Літопис. Т.І. / Пер. з книж. укр.мови, вст. стаття, комент. В.С.Шевчука. - К.: Дніпро, 1991. - 371 с.

Про Берестецьку битву - с.92, 100.

Дорошенко Д.І. Нарис історії України. - Львів: Світ, 1991. - 576 с.

Про Берестецьку битву - с.261-262.

Ефремов Ю.М. Украина и "руина" от Хмельницкого к Мазепе: /Малоизвест. трагич. страницы из истории укр. народа/. - К., 1992. - 59 с.

Про Берестечко - с.30-33.

Історія України: Курс лекцій у 2 кн.: Кн.І. Від найдавніших часів до кінця XIX ст. - К.: Либідь, 1991. - 570 с.

Про битву під Берестечком - с. 225-229.

Михайлюк О.Г. Волинь у визвольній війні /1648-1654 рр. // Велика Волинь: минуле й сучасне: Тези міжнар. наук. краєзн.конф.- Житомир, 1993. - С. 42-44.

Розповідь про війну Берестецьку // Літопис гадяцького полковника Григорія Грабянки. - К., 1992. - С. 76-80.

Свєшніков І.К. Битва під Берестечком. - Львів: Слово, 1993. - 301 с.

Свєшніков І.К. Музей-заповідник "Козацькі могили": Путівник. Львів: Каменяр, 1990. - 94 с.: іл.

Смолій В.А., Степанков В.С. Богдан Хмельницький: Соц.-політ. портрет. - К.: Либідь, - 1993. - 500 с.

Розд.6. Берестецька катастрофа - с.239-274.

Терьохіна М.Т., Гур"янова І.Є. Битва під Берестечком в історичному контексті повсякденності // Велика Волинь: минуле й сучасне: Тези міжнар. наук. краєзн. конф. - Житомир, 1993. - С.36-38.

Бацун І. Це не була велика поразка // За віл.Україну. - 1993. 25 берез.

Бухало Г. Нас тут триста як скло // Україна. - 1990. - № 25. С. 1-2.

Вашенько О. Нас тут триста як скло товариства лягло // Укр. слово. - 1993. - 11 черв.

Гарчой Л. Берестечківська слава // Справедливість. - 1991. - 20, 27 верес; 4, 11 жовт.

Галушка В. Прокляття Берестечка // Вісті з України. - 1992. № 7. - С.3.

Гогой П. Берестецька битва // Нар.армія. - 1993. - 22 черв.

Гуртовий Г. Козацтво і Волинь: Нотатки краєзнавця // Слава праці. - 1990. - 15, 18, 22, 27 верес.; 4, 11 жовт.

Джеджула Ю. Берестечко // Освіта. - 1991. - 15 листоп.

Коцюк В. Світло й тінь козацької Голгофи // Україна. - 1991.- № 9.- С. 1-5.

Ленченко В. Поле козацької слави // Голос України. - 1992. - 18 верес.

Марусик В. За волю України // Старожитності. - 1991. - № 6.- С. 14.

Огнева О. "Реліквії козацької слави" // Рад.Волинь. - 1990.- 14 серп.

Рожко В. За вольную волю // Волинь. - 1991. - 30 трав.

Сверстюк Є. Берестечко // Нар.трибуна. - 1991. - 10 квіт.

Філатенко А. Круг містечка Берестечка // Волинь. - 1991. - 29 січ.

Філатенко А. І покличе дзвін на віче: 340 р. Берестецької битви // Рад.Волинь. - 1991. - 12 січ.

x x
x

Берестецька битва // УРЕ. - 2-е вид.- К., 1977. - Т.1. - С. 412.

340 років Берестецькій битві: Анот. бібліогр. довідник. - Рівне, 1991. - 180 с.

29 ЧЕРВНЯ

146 років від дня народження Олени Пчілки /1849-1930/ - української письменниці, етнографа, фольклориста, громадського діяча, матері Лесі Українки

Див. 4 жовтня.

2 ЛИПНЯ

100 років від дня смерті М.П.Драгоманова /1841-1895/- українського публіциста, історика, літературознавця, фольклориста, філософа, громадського діяча

2 липня 1895 р. у м.Софії /Болгарія/ помер Михайло Петрович Драгоманов - український публіцист, історик, літературознавець, фольклорист, філософ, громадський діяч. Походив з дворянського роду, рідний брат О.П.Косач /Олени Пчілки/, дядя Л.П.Косач /Лесі Українки/. У 1863 р. закінчив Київський університет і з 1864 р. став його приват-доцентом. Очолив ліве крило Київської "Громади". У 1875 р. звільнений з університету за політичну неблагонадійність. У 1876 р. емігрував за кордон. Заснував у Женеві вільну українську друкарню, де у 1878-1879 рр. надрукував 5 випусків збірника "Громада", друкував журнал "Громада" /разом з М.Павликом і С.Подолинським/, твори Т.Шевченка, П.Мирного, О.Герцена та ін. З 1889 р. - професор кафедри загальної історії Софійського університету. Мав великий вплив на Лесю Українку, допомагав їй порадами, зокрема у початковий період роботи над підручником "Стародавня історія східних народів". Друкувався під псевдонімами Волинець, Галицький, Українець та ін.

Література:

Драгоманов М.П. Вибране: /"...мій задум зложити очерк історії цивілізації на Україні"/. - К.: Либідь, 1991. - 682 с.

Драгоманов М.П. Літературно-публіцистичні праці: У 2 т. - К.: Наук. думка, 1970. - Т. 1-2.

Заславський Д.,Романченко І. Михайло Драгоманов: Життя і літ.-дослід. діяльність. - К.: Дніпро, 1964. - 199 с.

Іванченко Р.П. Раби Києва не мовчали...: До 150-річчя від дня народж. М.П.Драгоманова.- К.: Т-во. "Знання" України, - 1991.- 48 с.

Лукетенко В.А. Світогляд М.П.Драгоманова. - К.: Наук. думка, 1965. - 127 с.

Федченко П.М. Михайло Драгоманов: Життя і творчість. - К.: Дніпро, 1991. - 362 с.: портр.

Дун О. Нові документи генеалогії Драгоманових // Слово і час.- 1993. - № 7. - С. 34-36.

Хорунжий Ю. Невідомі поезії Драгоманова // Дніпро. - 1991. - № 11-12. - С. 124-129.

Чернихівський Г. Порадник, вчитель, друг // РадВолинь. - 1990.- 6 квіт.

x x
x

Драгоманов Михаил Петрович // БСЭ. - 3-е изд. - М., 1972. - Т.8. - С.474.

Драгоманов Михайло Петрович // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1979. - Т.3. - С. 464-465.

11 ЛИПНЯ

70 років від дня створення Українського Національно-Демократичного Об"єднання /1925/

11 липня 1925 р. представники Української Народно-Трудової Партії /УНТП/, Української Партії Національної Роботи /УПНР - "Загравісти"/ та Української Парламентської Репрезентації з Волині та Холмщини затвердили платформу, на основі якої відбулося їх об"єднання в нову партію - Українське Національно-Демократичне Об"єднання /УНДО/. Ця партія набула значного поширення на Західній Україні. Чималий вплив УНДО мало на Волині, де було створено ряд осередків в усіх повітах воєводства.

Література:

Ваген О. Націоналізм і націоналістичний рух: Історії та ідеї. Дрогобич: Відродження, 1994. - 189 с.

Про УНДО - с. 56-57.

Історія України: Курс лекцій: У 2 кн. Кн. 2. - XX століття: Навч.посібник. К.: Либідь, 1992. - 464 с.

Є згадка про Українське національно-демократичне об"єднання /УНДО/ - с. 296-297.

Кучерепа М.М. Політичне становище на Волині у 1921-1939 рр.// Шоста Всеукраїнська конференція з історичного краєзнавства. - Луцьк, 1993. - С. 428-429.

Савчук О.А. Проблеми аналізу політичного руху та класифікації політичних організацій Волині у 20-і рр. XX ст.// Волинь незабутня: Тези ІУ регіонал. наук.-практ. конф. - Рівне, 1993. - С. 63-65.

Субтельний О. Україна: Історія. - К.: Либідь, 1991. - 512 с.: іл.

Про Українське народно-демократичне об"єднання /УНДО/ - 373-374, 376-377.

Швагуляк М. Суспільно-політична ситуація у Західній Україні на початку 30-х років XX ст. // Записки Наукового Товариства імені Т.Шевченка: Праці іст.-філософ. секції. - Львів, 1991. - С. 111-145.

Л И П Е Н Ь

75 років від часу створення Української Військової Організації /1920/

У липні 1920 р. група офіцерів колишніх Української Галицької Армії та корпусу січових стрільців утворила Начальну Колегію українських військових організацій /УВО/, що ставила собі за мету "організувати збройне повстання з цілю звільнення українського народу". Керівником УВО був Євген Коновалець, її резиденція знаходилася у Львові, пізніше Берліні. УВО здійснювала акції диверсій, поширювала нелегальну літературу, створювала сітку підпільних організацій на Західній Україні, Волині.

Література:

Багам О. Націоналізм і націоналістичний рух: Історії та ідеї.- Дрогобич: Відродження, 1994. - 189 с.

Історія України: Курс лекцій: У 2 кн. Кн.2. - XX століття: Навч.посібник. - К.: Либідь, 1992. - 464 с.
Згадка про Українську військову організацію - с. 296.

Книга 3. Становлення ОУН. - К.: Вид-во ім. О.Теліги, 1994. - 128 с.

Про УВО - с. 17-20.

Кучерепа М.М. Політичне становище на Волині у 1921-1939 рр.// Шоста Всеукраїнська конференція з історичного краєзнавства. - Луцьк, 1993. - С. 426-429.

Новак О. УПА: Сторінки історії. Роздуми.-Рівне, 1992. - 40 с.

Про УВО - с. 3.

Рубльов О.С., Черченко Ю.А. Сталінщина й доля західноукраїнської інтелігенції, 20-50-ті роки XX ст. - К.: Наук. думка, 1994. - 350 с.

Про УВО - с. 104-130.

Субтельний О. Україна: Історія. - К.: Либідь, 1991. - 512 с.: іл.

Про Українську військову організацію /УВО/ - с. 383-385.

Швагуляк М. Суспільно-політична ситуація у Західній Україні на початку 30-х років XX ст. //Записки Наукового Товариства імені Т.Шевченка: Праці іст.- філософ. секції. - Львів, 1991. - С. 111-145.

Кучерепа М.М. ОУН:-тези до історії // Нар. трибуна. - 1992. - 24 черв.

Покальчук О. Шлях УВО // Нар.трибуна. - 1992. - 14 жовт.

ЛИПЕНЬ

45 років від часу закладки першої волинської шахти /1950/

У липні 1950 р. на околиці с.Дорогиничі Іваничівського району /нині с.Шахтерське/ закладено першу волинську шахту потужністю 1000 т вугілля на добу. У 1948 р. Володимир-Волинська геологорозвідувальна партія тресту "Волиньвуглерозвідка" виявила на глибині 286,3 м кам"яновугільний пласт у 64 см, що дало підставу для будівництва шахти № 1. Всього на Волині побудовано 9 шахт.

Література:

Історія міст і сіл УРСР: Волинська обл. - К.: Вид-во АН УРСР, 1970. - 746 с.

Про шахту № I "Нововолинська". - с. 562.

Зінченко О.М. Перша шахта на Волині // Волинський календар, 1992. - Луцьк, 1991. - С. 40.

Василенко І. Волинська кочегарка // Робітн. газета. - 1984. - 16 серп.

Зінченко О. Там, на вугільній шахті // Рад.Волинь. - 1987. - 3 січ.

Зінченко О. Три десятиріччя шахти: Влітку 1954 року перша шахта у Нововолинську видала на-гора перші тонни палива // Рад. Волинь. - 1984. - 20 лип.

Зінченко О., Залевський В. І. Це почалося в Бужанці; 2. Кому йти в лаву; 3. Верх беруть відомчі інтереси: Листи з Нововолинська Рад.Волинь. - 1989. - 18, 19, 21 лют.

Лісовий І. На четвертій, передовій: Кілька штрихів із життя дільниці шахти № I Нововолинська // Робітн. газ. - 1990. - 4 трав.

Малиновский А.П., Исаичев А.И., Бадзинь Н.М. Предприятие высокой культуры производства - шахта № I "Нововолынская" // Уголь Украины. - 1978. - № 6. - С. 16-18.

ЛИПЕНЬ

40 років від часу першого випуску
Ківерцівського культосвітнього училища
/1955/

У липні 1955 р. відбувся перший випуск Ківерцівського культосвітнього училища, яке було відкрите у 1952 р. На роботу у клуби і бібліотеки області вирушив 121 випускник. Училище готувало завідуючих сільськими клубами, методистів районних будинків культури, бібліотекарів. У 1964 р. воно було переведене до Луцька. Нині це Луцьке училище культури. На його денному відділенні навчається 431 учень, на заочному - 174 учні. В училищі є такі відділення:

народна художня творчість /народні інструменти, баяніст, акордеоніст, акомпаніатор, духові інструменти, хоровий спів, хореографія, декоративно-прикладне мистецтво, режисура/, театральне мистецтво, бібліотекознавство і бібліографія.

Література:

Філатенко А.В. Училище культури // Волинський календар, 1992. - Луцьк, 1991. - С. 44-45.

Балик Н. Училищу - 40 років // Волинь. - 1992. - 21 трав.

Волошко Н. Пісні, танці, музика // Рад.Волинь. - 1991. - 22 трав.

Гуменюк Н. "Ми не чекали інструкцій зверху" // Нар.трибуна.- 1992. - 23 трав.

Жикара З. Здобутки і перспективи училища // Сіл.вісті. - 1992. - 10 черв.

Іваненко В. Загін молодих культосвітніх працівників // Рад. Волинь. - 1955. - 12 лип.

Потрібен професіонал: Училища культури: на магістралях перебудови // Укр.культура. - 1991. - № 9. - С. 13-15, 38.

Філатенко А. Вінок з пісень і музики // Волинь. - 1993. - 22 черв.

Філатенко А. Прийдуть у клуби випускники // Волинь. - 1994.- 31 трав.

Філатенко А. Училище змінило назву // Рад.Волинь. - 1991. - 26 берез.

Чеблін В. Од нас, викладачів // Культура і життя. - 1981. - 30 серп.

Ювілей великої сім"ї // Волинь. - 1992. - 26 трав.

Луцьке культурно-освітнє училище запрошує на навчання: Буклет . - Луцьк, 1990.

1 СЕРПНЯ

82 роки від дня смерті Лесі Українки /1871-1913/ - видатної української письменниці

Див. 25 лютого.

25 СЕРПНЯ

70 років від дня проведення першої конференції Волинської організації КПЗУ /1925/

25 серпня 1925 р. у с.Верхівка Луцького повіту відбулася перша конференція Волинської організації КПЗУ. Вона об"єднала всі окружні партійні організації в єдину Волинську окружну організацію КПЗУ і обрала окружний комітет для всієї Волині. На конференції було засуджено внутріпартійний ухил /"фор[illegible]"/ в КПЗУ.

Література:

Боротьба трудящих Волині за визволення з-під гніту панської Польщі і возз"єднання з Радянською Україною /1921-1939 рр./: Зб. док. і матеріалів. Ч.1. /1921-1928 рр./ - Луцьк: Волин.обл. вид-во, 1957. - 271 с.

Резолюція першої окружної конференції Волинської організації КПЗУ - с. 115-117.

Нариси історії Волинської обласної партійної організації. - 2-е вид., переробл. і доп. - Львів: Каменяр, 1981. - 250 с.

Про перш[у] окружну конференцію Волинської організації КПЗУ - с. 14-15.

Оксенюк Р. Нариси історії Волині: Соц.-економ. розвиток, революц. та нац.-визвол. рух трудящих /1861-1939/. - Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 1970. - 275 с.

Про першу конференцію Волинської організації КПЗУ - с.199.

Панчук М.І."Білі плями" героїчного літопису: Із історії Ком. партії Зах. України. - К.: Політвидав України, 1989. - 131 с.

Діяльність КПЗУ на Волині - с. 40, 46, 52, 63, 65, 69, 70, 71, 80, 89, 94-99, 101, 102, 103, 113, 114, 119.

Панчук М.І. Боротьба КПЗУ за ідейне й організаційне зміцнення партійних лав і посилення впливу на маси. - К.: Вища шк., 1982. - 199 с.

Про діяльність КПЗУ на Волині в 1919-1938 рр. - с. 27, 30, 32, 49, 50-51, 88, 89, 94, 96, 98 і т.д.

Димек Б. КПЗУ - автономна частина КПП // Укр.іст.журн. - 1990. - № 2. - С. 69-79.

Наконечний В. На чолі трудящих // Рад.Волинь. - 1979. - 21 берез.

Сливка Ю., Зайцев О. Історія КПЗУ: Спроби нового осмислення // Голос України. - 1991. - 13, 22, 30 трав.

Степенко В., Панчук М. КПЗУ: Шлях боротьби і трагедії // Вісті з України. - 1989. - № 4. - С.37.

Чапуга С.М. Справедливість - повною мірою // Комуніст України. - 1990. - № 2. - С. 71.

28 СЕРПНЯ

230 років від дня народження Т.Чацького /1765-1813/ - польського вченого і педагога

28 серпня 1765 р. у с.Порицьк, тепер Павлівка Іваничівського району, народився Тадеуш Чацький - вчений, правник, педагог, просвітянин, колекціонер, громадський діяч. Автор досліджень з гідрології, правництва, нумізматики, цікавився етнічною історією, тощо. Один з засновників Товариства прихильників наук /1800/. З 1803 р. працював "візитатором" /інспектором/ шкіл Волинської, Київської та Подільської губерній. Заснував Кременецький ліцей, відкрив у Порицьку школу для селян, сприяв поверненню з Росії на Волинь бібліотеки К.Залуського. У 1809 р. отримав пам'ятну медаль від мешканців Волинської губернії за поширення просвітництва. Похований у Порицьку.

Література:

Дорошенко Д. Нарис історії України: В 2 т. - К.: Глобус, 1991. - Т. 1-2.

Про Т.Чацького - т.1, с.125; т.2, с.269.

Меламед Е. Порицкий библиофил // Альманах библиофила. - М., 1978. - Вып.У. - С. 115-126.

Історія міст і сіл Української РСР: Волинська область. - К.: Вид-во АН УРСР, 1970. - 746 с.

Про Т.Чацького - с. 233.

Сафонюк В. Визначні люди Волині // Рад.Полісся. - 1991. - 27 лип.

Сейко Н.А. Трагічні метаморфози: З історії польського шкільництва на Волині /XIX ст./ // Відродження. - 1993. - № 10. - С. 8-11.

Тинчук В. Бібліофіл - просвітитель // Нове життя. - 1990. - 24 жовт.

Чацький - наш земляк // Волин.вісник. - 1993. - 26 лют.

x x

x

Чацький Тадеуш // УРЕ. - 2-е вид.,- К., 1985. - Т.12.- С.281.

Чацький Тадеуш // Літературна карта Волині: Бібліогр., покажч. Луцьк, 1988. - С. 17-18.

1 ВЕРЕСНЯ

40 років від дня початку занять у Горохівському сільськогосподарському технікумі /1955/

1 вересня 1955 р. почалися заняття у Горохівському сільськогосподарському технікумі, створеному на базі Рожищенської однорічної агрошколи. У 1972 р. в результаті об"єднання технікуму з насінневим радгоспом "Волинь" було створено радгосп-технікум. Бригади сіл Скобелка, Бистровиця, Марковичі стали окремими виробничими

підрозділами цього галузевого господарства. У 1978 р. було здано в експлуатацію його новий навчальний корпус, гуртожитки. Це дало можливість перейти на навчання в одну зміну. У 1979 р. в радгосп-технікум були переведені учні ліквідованого Берестечківського зоотехнічного технікуму. На агрономічному, бухгалтерському та зоотехнічному відділеннях навчалося 750-780 учнів, майже стільки ж - на заочному відділенні.

Література:

Бондар Ю. "Я - Пастир Добрий, і знаю Своїх, і Свої Мене знають" // Горох. вісник. - 1993. - 10 лип.

Боярчук П. Наукові роботи учнів // Рад.Волинь. - 1984. - 12 жовт.

Григор"єв О. Випускники радгоспу-технікуму // Сіл.вісті. - 1981. - 20 серп.

Волошко Н. Їм засівати ниву із студентської аудиторії // Рад.Волинь. - 1975. - 16 лют.

Войцехівський А. Пам"ятна весна // Буд.комунізму. - 1988. - 11 січ.

Корнієнко І. Технікум справляє новосілля // Рад.Волинь. - 1978. - 5 верес.

Левчук З. Ювілей технікуму // Буд.комунізму. - 1980. - 2 верес.

Миселюк Ю. Чверть віку // Мол.ленінець. - 1983. - 24 берез.

Новий навчальний заклад // Рад.Волинь. - 1958. - 2 верес.

Органістий Л. 10 тисяч спеціалістів // Рад.Волинь. - 1986. - 8 серп.

Юхта М. Спеціалісти для села // Рад.Волинь. - 1983. - 6 квіт.; Рад.Україна. - 1983. - 2 квіт.

х х

х

Головні шляхи розвитку творчості: З досвіду організації дослідн. роботи в Горохів. радгоспі-технікумі: Буклет. - Луцьк, 1985.

4 ВЕРЕСНЯ

75 років від дня відновлення роботи організації українського козацтва /1920/

4 вересня 1920 р. у м.Берліні /Німеччина/ частина козацької старшини постановила відновити роботу організації українського козацтва під назвою Українське Національне Козаче Товариство /УНАКОТО/. Прийняла ідеологію націонал-соціалізму. Очолив її Іван Полтавець-Остряниця. У 1920-і роки центром УНАКОТО було м.Мюнхен. На Волині у 1920-1930 рр. стояв II Кіш УНАКОТО, полки якого розташовувалися у Луцьку, Ковелі, Дубно.

Література:

Кучерепа М.М., Савчук М.А. Метаморфози Українського Національного Козацького Товариства в міжвоєнний період /1920-1939 рр./ // Шоста Всеукраїнська наукова конференція з історичного краєзнавства. Луцьк, 1993. - С. 62-63.

Савчук О. Діяльність УНАКОТО на Волині у 1920-і роки // Тези XXIII студентської наукової конференції. - Луцьк, 1992. - С. 7.

Савчук О. Чи були козаки козаками або Хто такі націоналісти гетьманці // Старожитності. - 1993. - № 2. - С. 16-17.

12 ВЕРЕСНЯ

55 років від дня народження Є.С.Колодійчука /1940/ - українського письменника

12 вересня 1940 р. у с.Марія-Воля Володимир-Волинського району народився Євген Сергійович Колодійчук - український прозаїк-гуморист. Закінчив факультет журналістики Київського держуніверситету ім. Т.Г.Шевченка. Видав чотири збірки гумористичних оповідань, книгу розповідей з народознавства.

Література:

Колодійчук Є.С. Диво зцілення: Розповіді з народознавства.- К.: Укр.письменник, 1993. - 208 с.

Колодійчук Є.С. Куди зникла жінка?: Гумористичні оповідання, повість.- К.: Рад.письменник, 1987. - 221 с.: іл.

Колодійчук Є.С. Неоновi штани: Гумор та сатира. - К.: Рад. письменник, 1984. - 205 с.

Колодійчук Є.С. Поцілунок опівночі: Повісті, гуморески, оповідання. - К.: Молодь, 1986. - 159 с.: іл.

Колодійчук Є.С. Рентабельний злодій: Гуморески. - К.: Молодь, 1979. - 96 с.

Василевський В. Веселий і тривожний світ // Рад.освіта. - 1985. - 9 квіт.

Гостріє перо земляка // Слово правди. - 1987. - 4 лип.

Солошко А. Зброєю сміху // Літ.Україна. - 1984. - 20 груд.

x x

x

Колодійчук Євген Сергійович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 40.

16 В Е Р Е С Н Я

30 років від дня випуску першого автомобіля ЗАЗ - 969 "Волинь" /1965/

16 вересня 1965 р. на Луцькому машинобудівному заводі зійшов з конвейєра перший автомобіль ЗАЗ-969 "Волинь". У 1967 р. завод був перейменований в автомобільний. З 1975 р. перейшов на випуск модернізованої моделі - вантажно-пасажирського автомобіля підвищеної прохідності ЛуАЗ-969М, який у 1979 р. був удостоєний золотої медалі на міжнародній виставці в Чеське-Будійовіце /Чехословаччина/ і почесного диплома в Турині /Італія/.

Література:

Байда Г.В. Модернізовані всюдиходи // Волинський календар, 1992. - Луцьк, 1991. - С. 13.

Гейдай Л.І. Автомобільний завод - первісток важкої промисловості на Волині // Минуле і сучасне Волині: Тези доп. та повідомл. Волин. регіон. іст-краєзн. конф. - Луцьк, 1985. - С. 175-177.

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. - Львів: Світ, 1991. - 192 с.

Про випуск автомобілів "Волинянка" - с.138.

Веседак В. Автомобілі 2000 року // Волинь. - 1993. - 6 квіт.

Байда Г. Новий луцький автомобіль // Рад.Волинь. - 1991. - 10 січ.

Берекета Б. Вамотна "Волинянка" // Голос України. - 1992. - 23 лип.

Залевський В. Луцькі автомобілі // Волинь. - 1993. - 21 серп.

Колосок С. Сучасне і майбутнє ЛуАЗу // Мол.ленінець. - 1981.- 17 берез.

ЛуАЗ: два погляди на проблему // Діл.вісті. - 1994. - 26 серп

Радулевич М. Знайомтесь: всюдихід "Волинь" // Рад. Україна. - 1966. - 14 січ.

Світліковський М. Волинський "джип" долає бездоріжжя // Нар. трибуна. - 1990. - 6 груд.

Слюсар С. Мотолітражний виходить на дорогу // Рад.Волинь. - 1966. - 7 січ.

Якименко Н. Зарубежные маршруты "Волынянки" // Правда Украины. - 1993. - авг.

x x

x

Луцький автомобільний завод // УРЕС. - 2-е вид. - К., 1987.- Т.2. - С. 302.

17 ВЕРЕСНЯ

25 років від дня створення першого на Волині музею на громадських засадах /1960/

17 вересня 1960 р. у селищі Торчин Луцького району було відкрито перший в області музей на громадських засадах. Його створив і всі роки очолює заслужений працівник культури України Григорій Олександрович Гуртовий. Ним зібрано і описано більше 10 тис. експонатів, що представляють історію Торчина і навколишніх сіл з найдавніших часів до наших днів. У 1967 р. музею було присвоєно почесне звання "Народний". За роки роботи Торчинський народний історичний музей став справжнім осередком культури, громадською скарбницею документів і речей минулого і сучасного краю.

Література:

Волинь Радянська /1939-1964/: Збірник док. і матеріалів. Ч.II.- Львів: Каменяр, 1971. - 325 с.

Про відкриття краєзнавчого музею в Торчині - с. 281.

Буланий І.Т., Явтушенко І.Г. Громадські музеї України: Історія, досвід, проблеми. - К.: Мистецтво, 1979. - 197 с.

Про Торчинський музей - с. 34-35, 38-39, 82-85, 181.

Буланый И.Т., Явтушенко И.Г. Музей на общественных началах. - М.: Профиздат, 1985. - 206 с.

Про Торчинський музей на громадських засадах - с. 85, 86.

Історія міст і сіл Української РСР: Волинська область. - К.: Вид-во АН УРСР, 1970. - 746 с.

Про Торчинський музей на громадський засадах - с. 439.

Сяйво золотого вересня: З досвіду пошук., дослідн. та експозиційн. роботи слідопитів і краєзнавців Торчин. нар. музею. - Луцьк, 1979. - 18 с.

Барвінок І. Збирають, щоб віддавати // Культура і життя.- 1985. - 17 лют.

Белоус А. Диплом музею // Правда Украины. - 1975. - 21 нояб.

Білоус О. Свідки історії // Рад.Україна. - 1970. - 13 берез.

Бусол О. Скарбник історії // Слава праці. - 1987. - 18 черв.

Гуртовий Г. З ініціативи краєзнавців // Соц. культура. - 1962. - № 2. - С. 43-44.

Гуртовий Г. Добровільні творці музею // Рад.Волинь. - 1978.- - 16 серп.

Постолюк Н. Живі сторінки історії // Рад.Волинь. - 1978. - 25 жовт.

Сидоренко Б. "Машина часу" Григорія Гуртового // Рад.Україна. 1981. - 22 жовт.

19 ВЕРЕСНЯ

25 років від дня відкриття у м.Луцьку кіноконцертного залу "Промінь" /1970/

19 вересня 1970 р. у м.Луцьку став до ладу кіноконцертний зал "Промінь" /архітектор Р.Метельницький/, будівництво якого фінансувало Держкіно та бюджет області. Він мав два зали: великий - на 999 місць і малий - на 176 місць, просторі мармурові холи. У ньому знаходиться монументальний горельєф В.Шингура на тему "Промінь". Є місцем цікавих концертів, використовується як кінотеатр.

Література:

Колосок Б.В., Метельницький Р.Г. Луцьк: Архіт.-іст.нарис. - К.: Будівельник, 1990. - 191 с.

Про кінотеатр - с. 148.

Бондаренко О. Перший широкоформатний // Рад.Волинь. - 1970. 20 верес.

Нагорода кінотеатру // Культура і життя. - 1986. - 14 верес.

От таке кіно // Мол.Волинь. - 1992. - 26 черв.

4 ЖОВТНЯ

65 років від дня смерті Олени Пчілки /1849-1930/ - української письменниці, етнографа, фольклориста, громадського діяча

4 жовтня 1930 р. у м.Києві померла Олена Пчілка /псевдонім;

справжнє прізвище, ім"я, по батькові – Драгоманова-Косач Ольга Петрівна/ – українська письменниця, етнограф, фольклорист, громадський діяч, член-кореспондент АН України /з 1925/, мати Лесі Українки. У 1866 р. закінчила Київський пансіон шляхетних дівчат. Майже 30 років жила на Волині, спочатку у Новограді-Волинському /1868-1879/, потім у Луцьку /1879-1882/, найдовше – у с.Колодяжному Ковельського повіту /з 1882 до 90-х років минулого століття/, сюди вона неодноразово приїжджала і пізніше. Друкуватися почала на початку 80-х років XIX ст. Автор поетичних творів, оповідань, п"єс, наукових праць "Український народний орнамент" /1876/, "Українські узори" /1912, 1927/. Була редактором-видавцем журналу "Рідний край" та додатку до нього "Молода Україна". Мала великий вплив на формування світогляду Лесі Українки.

У 1991 р. видавництво "Веселка" заснувало літературну премію імені Олени Пчілки для відзначення кращих українських книжок для дітей.

Література:

Пчілка Олена. Твори /Упоряд., підгот. текстів та приміт А.Ф.Чернишова; Вступ. стаття чл.-кор. АН УРСР Є.С.Шабліовського та канд. філол. наук О.Ф.Ставицького. – К.: Дніпро, 1971. – 463 с.

Пчілка Олена. Твори / Упоряд., авт. вступ. ст. і прим. Н.С.Вишневська. – К.: Дніпро, 1988. – 581 с.

Пчілка Олена. Яка краса – відродження країни! //Укр.мова і літ. в шк. – 1993. – № 10. – С. 58.

"Зостаюся з повагою Олена Пчілка": З листування письменниці// Наука і культура. Україна: Щорічник. – К., 1990. – Вип. 24. – С. 250-259.

Кривенко О.А. Невідомі листи Олени Пчілки // Укр.літературознавство. – Львів, 1990. – Вип. 55. – С. 113-119.

Ошуркевич О. Найрідніший рідний край – Волинь: Путівник. – Львів: Каменяр, 1991. – 78 с.

Про Олену Пчілку – с. 4, 5, 16, 22, 56, 57-58.

Ошуркевич О.Ф. Питання народознавства у творчій концепції Олени Пчілки // Шоста Всеукраїнська конференція з історичного краєзнавства. – Луцьк, 1993. – С. 459-460.

Пащук І. "...Робоча – як бджола": Олена Пчілка // Пащук І. Повернення в незабутнє. – Рівне, 1993. – С. 28-32.

Шевчук В. Пчілка із поля літературного // Шевчук В. Дорога в тисячу років: Роздуми, статті, есе. – К., 1990. – С. 276-280.

Борисюк Т. Трагедія великого роду // Літ.Україна. – 1991. – 1 серп.

Борисюк Т., Денисюк І. Жінка з роду Драгоманових // Літ. Україна. – 1989. – 29 лип.

Грушка Є. Храми рідного слова: Як Олена Пчілка утверджувала та захищала українську мову // Волинь. – 1993. – 29 черв.

Дрофань Л. Лебедина пісня Олени Пчілки // Соц. культура. – 1990. – № 10. – С. 12-13.

Дрофань Л. Олена Пчілка:/ Спроба осмислення творчого доробку письменниці/// Укр. мова і літ. в шк. – 1990. – № 10. – С. 83-87.

Дрофань Л.А. Т.Шевченко у творчому житті Олени Пчілки // Укр. мова і літ. в школі. – 1992. – № 7-8. – С. 61-62.

Іваненко В. Нелегка доля перших // Рад.жінка. – 1989. – № 7.– С. 28.

Іваненко В.Г. Олена Пчілка як дослідниця народного мистецтва // Нар. творчість та етнографія. – 1989. – № 6. – С. 69-77.

Камінчук О. Образний світ лірики Олени Пчілки // Укр. мова і літ. в шк. – 1993. – № 10. – С. 56-58.

Кондратенко Д. Олена Пчілка – мати, письменниця, педагог // Дошк. вих. – 1990. – № 7. – С. 20-21.

Одарченко П. Коли народилася Олена Пчілка // Дзвін. – 1990. – № 9. – С. 156-157; Літ. Україна. – 1992. – 16 лип.

Шалагінова Л. Сестри: Маловідомі сторінки родинного літопису сестер Лесі Українки та її матері Олени Пчілки // Київ. – 1992. – № 3. – С. 121-126.

x x

x

Пчілка Олена // УРЕ. – 2-е вид.– К., 1983. – Т.9. – С. 205.

Пчілка Олена // Митці України: Енцикл. довід. – К., 1992. – С. 482-483.

Олена Пчілка – талановита письменниця, мудра мати: Бібліогр. покажчик. – Луцьк, 1993. – 34 с.

10 ж о в т н я

20 років від дня створення обласного театру ляльок /1975/

10 жовтня 1975 р. у м.Луцьку був створений обласний театр ляльок. Перший спектакль відбувся 19 березня 1976 р. Особливою популярністю у глядачів користуються вистави на мотиви українських народних казок. У 1980 р. театр було нагороджено Дипломом Ш ступеня республіканського туру Всесоюзного фестивалю ТЮГів і театрів ляльок, а у 1981 р. – Дипломом П ступеня. На базі театру проведено три республіканські фестивалі театрів ляльок, міжнародний фестиваль "Різдвяна містерія".

Література:

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. – Львів: Світ, 1991. – 192 с.

Про Волинський обласний театр ляльок – с. 172.

Богдашевський Ю. Дивувати дітей! // Укр.театр. – 1983. – № 5. – С. 20-22.

Богдашевський Ю. Не ховаючись за ширму // Укр.театр. – 1986. – № 4. – С. 17-20.

Васильєв С. Бунт маски: Нотатки з другого фестивалю театрів ляльок України // Культура і життя. – 1986. – 27 лип., 3 серп.

Голдовський Б. Третій, ляльковий... // Укр.театр. – 1989. – № 5. – С. 11-15.

Гуменюк Н. Філософія добра і краси: У Луцьку вперше поставлено невідому п"єсу Олени Пчілки "Сон-мрія, або Казка Зеленого гаю" // Нар.трибуна. – 1994. – 14 трав.

Марчук Л. Ляльки, театр і Хлопчиш-Кибальчиш: Репортерські знайомства // Рад.Волинь. – 1976. – 30 берез.

Мельник В. Тут оживатиме казка // Мол.ленінець. – 1976. – 21 груд.

Новарчук Б. Волинським лялькам – шість років // Мол.ленінець. – 1981. – 15 жовт.

Поштарук Л. Запрошує ляльковий // Рад.Волинь. – 1976. – 17 груд.

Філатенко А. В добру путь, казко! // Рад.Волинь. - 1976. - 20 груд.

Філатенко А. Вертеп на сцені: Ляльки з Франції, Іспанії, Німеччини, Польщі, Канади, Беларусі гостюють у Луцьку // Волинь. - 1993. - II січ.

25 ЖОВТНЯ

15 років від дня створення Волинської обласної організації Спілки письменників України /1980/

25 жовтня 1980 р. в музеї Лесі Українки в Колодяжному відбулося виїзне засідання секретаріату Спілки письменників України, на якому прийнято рішення про створення Волинської письменницької організації Спілки письменників України. Відповідальним секретарем обласної організації СПУ став письменник П.П.Мах. Створення літературної організації на Волині /вона стала 21-ою на Україні/ засвідчило певний літературний набуток і духовний потенціал краю, спадкоємність культурницьких, письменницьких традицій. Зараз на Волині живуть і працюють 15 членів Спілки: М.Пронько, П.Мах, Й.Струцюк, В.Лазарук, І.Чернецький, В.Ревуха, М.Панасюк, І.Корсак, В.Гей, В.Слапчук, С.Цюриць, В.Штинько, В.Омелянчук, О.Криштальська, О.Покальчук. Очолює обласну організацію СПУ В.Гей.

Література:

Віктор В. Тринадцять - число обнадійливе // Нар.трибуна. - 1993. - 24 берез.

Данилюк В. Чим займаються письменники? // Мол.Волинь. - 1994. - 28 січ.

Мах П. Біля Десиного джерела // Україна. - 1981. - № 14. - С. 3.

Мах П. Народжена у Лесинім краю // Рад.Волинь. - 1983. - 25 лют.

Множити силу слова // Літ Україна. - 1983. - 14 квіт.

Скрипник А. Барви поліського свята: Починає свій життєпис нова - Волинська письменницька організація // Літ. Україна. - 1980. - 4 листоп.

Створення Волинської письменницької організації // Рад.Волинь. - 1980. - 26 жовт.

Штинько В. Енергія землі, енергія слова // Рад.Волинь. - 1990. - 30 жовт.

До 10-річчя створення Волинської письменницької організації СПУ.

Щаблі зростання // Жовтень. - 1983. - № 5. - С. 133.

Що може письменницька організація // Волинь. - 1994. - 26 берез.

Якою бути Спілці письменників? // Рад.Волинь. - 1991. - 26 берез.

26 ЖОВТНЯ

115 років від дня народження Андрія Белого /1880-1934/ - російського письменника, теоретика символізму

26 жовтня 1880 року у м.Москві народився Андрій Белий /псевдонім; справжнє прізвище - Бугайов Борис Миколайович/ - російський письменник, теоретик символізму. Перша збірка його віршів "Золото в блакиті" вийшла у 1904 р. Автор романів "Срібний голуб", "Петербург". У 1911 р. побував на Волині у с.Боголюби Луцького району, де вітчим його дружини А.А.Тургенєвої працював лісничим. Тут А.Белий написав баладу "Шут" і кілька віршів: "И опять, и опять, и опять", або "День в Боголюбах", "Голос прошлого", "Близкой". Вірші, створені у Боголюбах, увійшли до збірки "Королевна и рыцари" /1919/.

Література:

Белый А. Сочинения: В 2 т. - М.: Худож. лит., 1990. - Т.1,2.

Белый А. Между двух революций. - М.: Худож. лит., 1990. - 669 с.

Белый А. На рубеже двух столетий. - М.: Худож. лит., 1989. - 542 с.

Белый А. Начало века. - М.: Худож. лит., 1990. - 687 с.

Белый А. Петербург: Роман. - К. Днипро, 1990. - 598 с.

Белый А. Серебряный голубь: Повести, роман. – М.: Современник, 1990. – 605 с.

Белый А. Символизм как миропонимание. – М.: Республика, 1994. 528 с.

Белый А. Стихотворения. – М.: Книга, 1988. – 574 с.

Андрей Белый: Проблемы творчества. Статьи, воспоминания, публикации. – М.: Сов.писатель, 1988. – 832 с.

Андрей Белый и поэты группы "Голубые роги" // Вопр. лит. – 1988. – № 4. – С. 276–282.

Орлов В. Гамаюн. – Л.: Сов.писатель, 1980. – 726 с.

Рисак О.О. Андрій Белий на Волині // Минуле і сучасне Волині: Тези доп. та повідомл. 3-ої Волин. іст.-краєзн. конф. – Луцьк, 1989. – С. 237–239.

Рисак О. "У нас просто і гарно...": Волин. сторінка біографії письменника Андрія Белого // Рад.Волинь. – 1985. – 4 черв.

Белый Андрей // БСЭ. – 3-е изд. – М., 1970. – Т. 3. – С. 478.

I ЛИСТОПАДА

65 років тому у Ковелі засуджено 63 члени КПЗУ /1930/

I листопада 1930 р. у м.Ковелі було засуджено 63 члени КПЗУ, серед них керівники ковельських комуністів Ф. Шпрингер /Дзвякова/, Б.Сайдек, А.Полончевський, А.Леникон.

Література:

Вельма М.Г. Ковель: Путівник. – Львів: Каменяр, 1990. – 79 с.

Про судовий процес над 63 членами КПЗУ – с. 29.

Заболотний І. Нескорена Волинь: Нарис з історії рев. руху на Волині, 1917–1939 рр. – Львів: Каменяр, 1964. – 203 с.

Про Ковельський процес на 63 членами КПЗУ – с. 129.

Александрович М. Життя – повноводний млин // Мол.ленінець. – 1967. – 9, 12 лип.; 6, 9, II серп.

Берекета Б. Світило нам сонце зі сходу // Рад.Волинь. - 1978. - 14 квіт.

40 років з дня початку Ковельського судового процесу 63 членів КПЗУ: Короткий рек. список літератури. - Луцьк, 1970. - 4 с.

II ЛИСТОПАДА

50 років від дня смерті О.П.Косач-Кривинюк /1877-1945/ - української письменниці, перекладача, сестри Лесі Українки

II листопада 1945 р. в Аугсбурзі /Німеччина/ померла Ольга Петрівна Косач-Кривинюк - українська письменниця, перекладач /літературний псевдонім - Олеся Зірка/, сестра Лесі Українки, дослідниця її життя і творчості, автор спогадів про неї. У кінці XIX - на початку XX ст. жила у м.Луцьку, с.Колодяжне, тепер Ковельського району. За професією лікар. У 1933-1945 рр. працювала над літописом життя і творчості Лесі Українки. У роботі використала рукописні матеріали архіву поетеси та родини Косачів, який зберегла, друковані джерела. При викладі подій досить часто супроводжувала їх власними спогадами та коментарями. У 1970 р. в Нью-Йорку було видано дослідження О.П.Косач-Кривинюк "Леся Українка. Хронологія життя і творчості".

Література:

Косач-Кривинюк О. З моїх споминів // Спогади про Лесю Українку. - К., 1971. - С. 29-79.

Косач-Кривинюк О. З моїх споминів // Українка Леся. Мрії зламане крило: Зб. творів, док. і спогадів. - К., 1993. - С. II-12, 125-126.

Косач-Кривинюк О. Спогади про колодяженський період // Нар. трибуна. - 1991. - I черв.

Мороз М.О. Літопис життя та творчості Лесі Українки. - К.: Наук. думка, 1992. - 630 с.

На багатьох сторінках книги згадується сестра Лесі Українки Ольга Косач-Кривинюк.

Ошуркевич О.Є. Найрідніший рідний край Волинь: Путівник. - Львів: Каменяр, 1991. - 78 с.

Використані уривки із спогадів О.Косач-Кривинюк.

Борисюк Т., Денисюк І. Жінка з роду Косачів // Україна. - 1991. - № 4. - С. 8-12.

Косач-Борисо І. Колодяжне // Рад.Волинь. - 1990. - 26 черв 3, 6, 7, 10 лип.

Незабутня Леся /Публікація підготовл. Т.О.Борисюк // Рад. Волинь. - 1988. - 20 серп.

Ошуркевич О. З чистих джерел Колодяжного // Рад.Волинь. - 1991. - 17 січ.

Троневич П. Невідомий автограф Ольги Косач // Рад.Волинь. - 1991. - 9 серп.

Шалагінова Л. Сестри: Маловідомі сторінки родин. літопису сестер Лесі Українки та її матері Олени Пчілки // Київ. - 1991. - № 3. - С. 121-126.

x x
x

Косач-Кривинюк О. // Енциклопедія українознавства. - Т.3. - Львів, 1994. - С. 1144.

19 ЛИСТОПАДА

65 років від дня смерті С.І.Бойка /1901-1930/ - секретаря Волинського окружкому КПЗУ

19 листопада 1930 р. загинув Степан Іванович Бойко - діяч КПЗУ. В 1930 р. став секретарем Волинського окружкому КПЗУ. Влітку керував селянськими страйками у Луцьку, Володимир-Волинському, Горохівському і Ковельському повітах. Восени 1930 р. був заарештований. Ув"язнений у Луцьку тюрму, де за однією з версій, був закатований.

Література:

Грушка Є., Петрушак К. Степан Іванович Бойко. - Львів: Каменяр 1973. - 126 с.

Заболотний І. Про нього в народі співають пісні // Герої Червоної Волині. - Львів, 1970. - С. 84-97.

Історія міст і сіл Української РСР: Волинська область. - К.: Вид-во АН УРСР, 1970. - 746 с.
Про С.І.Бойка - с. 28, 29, 66, 87, 210.

Павловський П.П. Каміщук О.М. Натхненник і борець за національне відродження українського народу С.І.Бойко // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю. - Луцьк, 1991. - С. 105.
Петрошюк Р.В. За справу народну // На чолі визвольної боротьби: Спогади колищ. актив. діячів КПЗУ. - К., 1965. - С. 160-173.

Радченко Н. Товариш Степ // Рад.Волинь. - 1984. - 27 квіт.

x x
x

Бойко Степан Іванович // Борці за возз"єднання: Біогр. довід.- Львів, 1989. - С. 35-36.
Бойко Степан Іванович // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1980. - Т.І.- С. 509.

12 ГРУДНЯ

105 років від дня народження А.Мельника
/1890-1964/ - керівника ОУНм

12 грудня 1890 р. народився Андрій Мельник - керівник ОУНм. Був полковником армії УНР. Взимку 1920 р. перебував у Луцьку в таборі інтернованих вояків корпусу січових стрільців. Один з фундаторів Української Військової Організації та Організації Українських Націоналістів /ОУН/. З 1938 р. став Головою Проводу ОУН. Після її розколу у 1940 р. очолив течію "мельниківців" /ОУНм/ - поміркована крило націоналістичного руху. На Волині в роки другої світової війни діяли окремі групи "мельниківців".

Література:

Баган О. Націоналізм і націоналістичний рух: Історії та ідеї.- Дрогобич: Відродження, 1994. - 189 с.
Про А.Мельника - с. 115, 118, 123, 126, 129-133.

Маланюк Є. Андрій Мельник: /Уривок зо спогадів/ //ОУН: минуле і майбуття. - К., 1993. - С. 61-67.

Новак О. УПА: Сторінки історії. Роздуми. - Рівне, 1992. - 40 с.

Про А.Мельника - с. 3, 4, 32.

Білия В. Лицар духу і часу // Нар. трибуна. - 1994. - I листоп.

Військовик і політик // Укр.слово. - 1993. - 8 груд.

Дорожинський П. Полковник Андрій Мельник // Укр.слово. - 1994. - 27 жовт.

Чорпак Б. Полковник Андрій Мельник // Франк. криниця. - 1994. - 25 лют.

Чорпак Б. Полковник Андрій Мельник і Організація Українських Націоналістів // Укр. слово. - 1994. - 3 листоп.

Шманська Г. Полковник Андрій Мельник: воїн і будівничий // Укр.слово. - 1993. - 22 січ.

15 Г Р У Д Н Я

35 років від дня здачі в експлуатацію Володимир-Волинського цукрового заводу /1960/

15 грудня 1960 р. став до ладу Володимир-Волинський цукровий завод, найпотужніший з чотирьох волинських цукрових заводів. Він розрахований на виробництво 1,9 млн. центнерів цукру в сезон.

Література:

Волинь Радянська /1939-1964 рр./: Збірник док. і матеріалів. Ч. Ш. - Львів: Каменяр, 1971. - 325 с.

Про введення в дію Володимир-Волинського цукрового заводу - с. 282.

Історія міст і сіл УРСР: Волинська область. - К.: Вид-во АН УРСР, 1970. - 746 с.

Про Володимир-Волинський цукровий завод - с.108.

Ісаєвич Я.Д., Мартинюк А.І. Володимир-Волинський: Іст.-краєзн. нарис. – Львів: Каменяр, 1986. – 70 с.: іл.

Про першу продукцію Володимир-Волинського цукрового заводу – с. 51.

Двадцятий сезон цукроварів: Фотофільм "Молодого ленінця" // Мол. ленінець. – 1979. – 23 жовт.

Зінченко С. Заводський торговий комплекс // Волинь. – 1991. – 6 верес.

Лагановський Л. Цукор з цьогорічного врожаю: Володимир-Волинський цукровий з-д – один з найпотужніших в області // Рад. Волинь. – 1988. – 11 листоп.

Пішов перший цукор: До пуску Володимир-Волинського цукрового заводу // Рад.Волинь. – 1960. – 17 груд.

Колосок С. Немає меж удосконаленню // Мол.ленінець. – 1985. – 16 лют.

Нагорний О. Радитися, щоб не помилятися: Виїзна приймальня редакції газ. "Рад.Волинь" на Володимир-Волинському цукровому заводі // Рад.Волинь. – 1988. – 15 квіт.

Тихнюк В. Ювілей цукрового заводу // Слово правди. – 1990. – 29 груд.

Юрчук А. Двадцятиріччя цукрозаводу: З біографії підприємств// Слово правди. – 1981. – 6 січ.

Юрчук А. Людям на добро: З біографії підприємств // Слово правди. – 1986. – 1 січ.

23 Г Р У Д Н Я

60 років від дня народження І.І.Чернецького /1935/ – українського поета

23 грудня 1935 року у с.Злосць на Люблінщині /Польща/ в селянській родині народився Іван Іванович Чернецький – український поет. У 1945 р. переїхав на Україну. В 1954 р. закінчив Луцьку середню школу № 1, у 1959 р. – історико-філологічний факультет Луцького педінституту ім. Лесі Українки. Вчителював, працював у

Волинському краєзнавчому музеї, Луцькому міськвиконкомі. Нині очолює обласну організацію Товариства книголюбів. Автор збірок поезій "Заручини" /1969/, "Двоколос" /1980/, "Зірниці" /1985/, "Перекдик" /1988/ та ін.

Література:

Чернецький І. Біль; Чоботи: Оповідання // Світязь: Літ. зб. Волин. організації Спілки письменників України. — К., 1992. — Кн. І. — С. 96—100.

Чернецький І. Двоколос: Поезії. — Львів: Каменяр, 1980. — 79 с.

Чернецький І.І. Заручини: Поезії. — Львів: Каменяр, 1969. — 36 с.

Чернецький І.І. Зелені хатинки: Поезії. — К.: Веселка, 1978.— 12 с.

Чернецький І.І. Зірниці: Поезії. — Львів: Каменяр, 1985. — 70 с.

Струнюк Й., Чернецький І. Колодяжненський літературно-меморіальний музей Лесі Українки: Путівник. — Львів: Каменяр, 1984. — 70 с.

Чернецький І. Незрозумілий цей Ілько: Оповідання для дітей мол. шк. віку. — Львів: Каменяр, 1989. — 30

Чернецький І. Перекдик: Поезії. — К.: Рад.письменник, 1988.— 66 с.

Чернецький І. Спалахи: З нових поезій // Волинь. — 1994. — 27 жовт.

x x
x

В розмаїті творчих сил // Рад.Волинь. — 1985. — 22 груд.

"Знову квітнуть проліски душі" // Мол.ленінець. — 1985. — 21 груд.

Корецька К. Товариству книголюбів більше не присилають цидулок з Москви. Воно займається популяризацією української книги // Нар. трибуна. — 1994. — 22 листоп.

Літературний вечір // Рад.Волинь. — 1985. — 25 груд.

Осадчук П. Іванові Чернецькому - 50 // Літ. Україна. - 1985. - 26 груд.

Пінчук О. Сяйво слова дзвінкого // Буд.комунізму. - 1988. - 14 серп.

Чернецький Іван Іванович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 66-67.

27 ГРУДНЯ

60 років від дня народження П.Г.Шафети /1935/ - журналіста, публіциста

27 грудня 1935 р. в с.Дубове Ковельського району народився Полікарп Гервасійович Шафета - журналіст, публіцист, лауреат республіканської премії імені Ярослава Галана. Середню освіту здобув у Ковельській середній школі. У 1959 р. закінчив факультет журналістики Львівського державного університету і з того часу працює у пресі. Багато років є редактором обласної газети "Волинь". Автор документальних та публіцистичних книг. Регулярно виступає на сторінках періодики з публіцистичними статтями.

Література:

Шафета П. Волинь. - К.: Т-во "Україна", 1983. - 48 с.

Шафета П.Г. Вчорашні рани. - Львів: Каменяр, 1989. - 334 с.

Шафета П.Г. Люди і каїни: Памфлети. Нариси. Статті. - К.: Політвидав України, 1980. - 94 с.

Шафета П. Обком очима редактора: Докум. повість. - Луцьк, 1993. - 157 с.

Удахін П.П., Шафета П.Г. Останні постріли: Докум. повість. - Львів: Каменяр, 1983. - 135 с.

Шафета П. Пістолет від Бандери: Докум.повість. - Луцьк, 1994.

Шафета П.Г. Строку давності не існує: Худож.-докум. повість.- К.: Молодь, 1984. - 174 с.

Шафета П.Г. Суд пам"яті. - К.: Політвидав України, 1985. - 229 с.

Шафета П. Тут земля українська... // Світязь: Літ. зб. Волин. орг-ції Спілки письменників України. - К., 1992. - Кн. 2. - С. 105-111.

Шафета П.Г. Чорний легіон: Худож.-докум. нариси. - К.: Політвидав України, 1988. - 190 с.

x x
x

Вартанов Г. Слово у наступі // Літ. Україна. - 1985. - 31 січ.

Подолян М. Гнів пам"яті // Рад.Україна. - 1985. - 5 лют.

Сидько В. Полікарп Шафета: Правди не треба боятися // Мол. Волинь. - 1993. - 3 верес.

Набатом пам"яті і гніву: Рек. бібліогр. покажч. - Луцьк, 1986. - 14 с.

Шафета Полікарп Гервасійович // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С. 80-81.

980 Р О К І В

від часу смерті князя Володимира Великого
/1015/

У 1015 р. помер князь Володимир Великий - військовий і політичний діяч Київської Русі. Ставши у 980 р. великим князем київським і зосередивши у своїх руках неподільну владу, він проводив активну зовнішню політику, розширюючи кордони своєї держави за рахунок завойованих земель. У 988 р. впровадив на Русі християнство. Згідно літописних джерел Володимир, підкоривши Забужжя і Посяння, неподалеко від р. Буг збудував місто, яке назвав своїм ім"ям. Місто Володимир, тепер Володимир-Волинський, стало великим політичним, культурним і торговим центром Волині.

Література:

Літопис Руський. - К.: Дніпро, 1989. - 591 с.

Князь Володимир Великий - див. Іменно-особовий покажчик.

Аркас М. Володимир // Аркас М. Історія України Русі. - К., 1993. - С. 33-40.

Володимир Великий // Князі України-Русі. - Львів, 1993. - С. 36-42.

Грушевський М.С. Історія України-Руси: В 11 т., 12 кн. Т.I.- К.: Наук. думка, 1991. - 736 с.

Про часи князювання Володимира - с. 478-538.

Ісаєвич Я.Д., Мартинюк А.І. Володимир-Волинський: Іст.-краєзн. нарис. - Львів: Каменяр, 1968. - 70 с.: іл.

Про князя Володимира - с. 3,4.

Костомаров М. Князь Володимир Святий // Костомаров М. Галерея портретів: Біогр. нариси. - К., 1993. - С. 11-15.

Котляр М. Володимир Святославич // Історія України в особах. IX - ХУШ ст. - К., 1993. - С. 46-54.

Кругляк Ю.М. Ім"я вашого міста. - К.: Наук. думка, 1978. - 152 с.

Про князя Володимира - с. 32.

Полонська-Василенко Н. Історія України: У 2 т. Т.I. - К.: Либідь, 1992. - 640 с.

Про Володимира I, Великого - див. Іменний покажчик.

Федик І. Скриня: Події і люди // Поклик сумління. - 1993. - № 1. - С. 4.

x x

x

Котляр М., Кульчицький С. Володимир // Шляхами віків: Довідник з історії України. - К., 1993. - С. 29-30.

910 Р О К І В

першої писемної згадки про м.Луцьк
/1085/

У 1085 р. м.Луцьк вперше згадується в Іпатіївському літописі. Описуючи феодальні чвари, боротьбу між удільними князями, автор літопису привів епізод, згідно якого володимир-волинський князь Ярополк Ізяславович, внук Ярослава Мудрого, виступивши проти київського князя Всеволода Ярославовича, зазнав поразки і змушений був тікати у Польщу. У Луцьку князь залишив свою матір і військову дружину. У цей період місто було столицею Луцького удільного князівства, центром ремесла і торгівлі. Тепер м.Луцьк - адміністративний, економічний і культурний центр Волинської області.

Література:

Луцьку 900 років, 1085–1985: Збірник док. і матеріалів. - К.: Наук. думка, 1985. - 303 с.

Вихованець І.Р. Зачарований красень Волині // Вихованець І.Р. Таїна слова. - К., 1990. - С. 66-67.

Ворон В.О. Луцьк: Силуети міста: Іл.нарис. - Львів: Каменяр, 1988. - 30 с.; 12 арк. іл.

Ілляшенко Я., Михайлюк О., Оксенюк Р. Луцьк: Іст.-краєзн. нарис. - Львів: Каменяр, 1974. - 64 с.

Ілляшенко Я.Є., Михайлюк О.Г., Оксенюк Р.Н. Луцьк // Історія міст і сіл УРСР: Волинська область. - К., 1970. - С. 53-90.

Колосок Б.В. Історико-топографічні умови виникнення Луцька // Археологія. - К., 1976. - Вип. 20. - С. 51-59.

Колосок [illegible]., Метельницький Р.Г. Луцьк: Архіт.-іст.нарис. - К.: Будівельник, 1990. - 192 с.; іл.

Котляр Н.Ф. Формирование территории и возникновение городов Галицко-Волынской Руси IX-XIII вв. - К.: Наук. думка, 1985. - 184 с.
Про Луцьк - с. 42, 50, 51, 54, 60, 67, 68, 69, 70, 144.

Луцьк: Фотоальбом / Фото М.О.Гомика; Текст А.М.Якубюка. - К.: Мистецтво, 1985. - 16[illegible] с.: іл.

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. - Львів: Світ, 1991. - 192 с.

Цинкаловський О. Стара Волинь і Волинське Полісся: /Краєзн. словник - від найдавніш. часів до 1914 року/. - Вінніпег, 1984. - Т. I, 2.

Луцьк - т.I, с. 35-43; т.2, с. 36-53.

Якуб"юк А.М. Луцьк : Путівник-інформатор. - Львів: Каменяр, 1983. - 95 с.: іл.

Вербич В. Антон Кривицький: "Щоб у Луцьку все було по-людськи" // Нар.трибуна. - 1994. - 13 серп.

Ворон В. Про пастуха Луцька і місто його імені на Стиру // Мол. ленінець. - 1989. - 26 листоп.

Деякі цифри із соціально-економічного паспорта // Нар. трибуна. - 1993. - 25 верес.

"Докопались до X века" // Труд. - 1991. - 17 дек.

Охріменко Г. Яка вона минувшина міста // Рад.Волинь. - 1991.- 5 берез.

Ощуркевич О. Луцьк... що в імені твоїм? // Нар. трибуна. - 1990. - 11 жовт.

П"ясецький В. Дивовижні пригоди "Жінки з вінками" // Мол. ленінець. - 1990. - 18 серп.

П"ясецький В. Найдавніші символи, або Тези, докази, гіпотези // Мол. ленінець. - 1990. - 7 лип.

Садовнік Т. Святий Миколай - покровитель Луцька // Нар. трибуна. - 1992. - 19 груд.

Терський С. Археологи стверджують: у VIII столітті Луцьк вже був містом // Нар. трибуна. - 1993. - 26 черв.

x x

x

Луцьк // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1981. - Т. 6. - С. 244-245.

С

845 Р О К І В

першої писемної згадки про м.Устилуг, тепер Володимир-Волинського району /1150/

У 1150 р. м.Устилуг, тепер Володимир-Волинського району, вперше згадується у літописі, коли князь Іаяслав послав на покори до

цього міста угрів. Археологічні відомості свідчать, що перше поселення тут людей датується добою міді /Ш тис. до н.е./. За часів Київської Русі на цьому місці знаходилося укріплене городище. Під час татаро-монгольської навали місто було зруйновано. Пізніше воно належало Я.Крупському, М.Лисоківському, Вишневецьким. Місцеві жителі підтримували Северина Наливайка, повстанців часів визвольної війни українського народу 1648-1654 рр. На початку ХУШ ст. тут побудовано костел капуцинів. У містечку існувала велика єврейська община. Багато потерпав Устилуг під час воєн. 26 жовтня 1812 р. між Устилугом і Володимиром-Волинським, поблизу с.П"ятидні, відбулася велика битва. Містечко було зруйноване і під час першої світової та Великої Вітчизняної воєн.

З кінця XIX ст. з Устилугом пов"язане ім"я Ігоря Стравінського, видатного композитора XX ст., який називав містечко "райським куточком для творчості". В Устилузі композитор працював над багатьма творами у тому числі і над всесвітньовідомим балетом "Весна священна". Нині тут діє його музей.

Література:

Літопис руський. - К.: Дніпро, 1989. - ХУІ + 519 с.
Про Устилуг - с. 235.

Крип"якевич І.П. Галицько-Волинське князівство. - К.: Наук. думка, 1984. - 172 с.
Про Устилуг - с. 18, 21.

Кругляк Ю.М. Ім"я вашого міста. - К.: Наук. думка, 1978. - 152 с.
Устилуг - с. 132.

Михайлюк О.Г.,Рекунович М.В. Устилуг // Історія міст і сіл Української РСР: Волинська область. - К., 1970. - С. 141-152.

Ременяка О. Устилуг як історико-архітектурний центр Волині:/ До проблеми використання пам"ятників архітектури/// Велика Волинь: минуле і сучасне: Тези міжнар. наук. краєзн. конф. - Житомир, 1993. - С. 142-144.

Стравинский И.Ф. Диалоги: Воспоминания. Размышления. Комментарии. - Л.: Музыка, 1971. - 414 с.
Спогади І.Стравінського про Устилуг - с. 21-23.

Цинкаловський О. Устилуг // Цинкаловський О. Стара Волинь і Волинське Полісся:/Краєзн.словник - від найдавніших часів до 1914 р./. - Вінніпег, 1984. - Т.2. - С. 4[illegible]-4[illegible].

x x

x

Устилуг // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1984. - Т.11. - Кн.1. - С. 511.

835 Р О К І В

від часу спорудження у м.Володимирі Успенського собору - пам"ятки давньоруської архітектури /1160/

У 1160 р. при князі Мстиславі Ізяславичі у м.Володимирі, тепер Володимирі-Волинському, було завершено будівництво Успенського собору /Мстиславового храму/ - пам"ятки давньоруської архітектури. Це шестистовпний хрестовокупольний одноверхий храм, збудований з плінфи. У середині прикрашений фресками, підлога викладена полив"яними керамічними плитками, для поліпшення акустики у верхній частині стін вмонтовані глечики-голосники. Згідно літописних даних ікони собору були прикрашені коштовним камінням. Серед його князів-пожертвувамачів називають імена Володимира Васильковича, Мстислава Даниловича.

У кінці XIX ст. Успенський собор був реставрований, в сучасний період на його території проводили розкопки М.К.Каргер, П.О.Раппопорт, В.В.Ауліх, М.М.Кучінко. Знаходиться під охороною держави.

Література:

Археология Украинской ССР. В 3-х т. Т. 3. Раннеславян. и древнерус. периоды. - К.: Наук. думка, 1986. - 574 с.
Про Успенський собор - с. 367, 372.

Волынская область // Памятники истории и культуры Украинской ССР. - К., 1982. - С. 67-77.
Пам"ятники Володимир-Волинського району - с. 68.

Годованюк О. Типологія православних мурованих храмів Волині // Архітектурна спадщина України. - К., 1994. - С. 75-91.
Про Успенський храм у Володимирі-Волинському - с. 76, 78, 83.

Ісаєвич Я.Д., Мартинюк А.І. Володимир-Волинський: Іст.-краєзн. нв с. - 2-е вид., перероб. і доп. - Львів: Каменяр, 1988. - 70 с.
Успенський собор - с. 12, 13, 16, 17.

Історія українського мистецтва: В 6 т. Т.2. - К.: Голов ред. УРЕ, 1967. - 471 с.: іл.
Про Успенський собор - с. 205.

Логвин Г.Н. По Україні: Стародав. мистец. пам"ятники. - К.: Мистецтво, 1968. - 463 с.
Про Успенський собор - с. 158, 163, 164.

Памятники градостроительства и архитектуры Украинской ССР: /Иллюстриров. справочник-каталог/. В 4 т. Т.2. - К.: Будівельник, 1985. - 336 с.: ил.
Про Успенський собор - с. 58-59.
Раппопорт П.А. Зодчество Древней Руси. - Л.: Наука, 1986. - 158 с.
Про Успенський собор у м.Володимирі-Волинському - с. 59, 60, 61.
Теодорович Н.И. Город Владимир Волынской губернии с связи с историей Волынской иерархии: Истор. очерк. - Почаев, 1893. - 269 с.
Про Успенський собор - с. 103-126.

Украина и Молдавия: Справочник-путеводитель. - М.:Искусство; Лейпциг: Эдицион, 1982. - 454 с.; 176 с. ил.
Про Успенський собор - с. 15, 360, іл. 23, 24.

Вознюк В. Унікальний шедевр XII ст. // Сіл. новини. - 1974. - 24 січ.

Свурмевич О., Пясецький В. Нев"януча краса століть // Мол.ленінець. - 1969. - 2 серп.

Радулевич М. Із глибини віків: Цікава археолог. знахідка в старовин. Володимирі-Волинському//- Рад.Волинь. - 1984. - 15 серп.

Раппопорт П.А. О методике изучения древнерусского зодчества // Сов. археология. - 1988. - № 3. - С. 116-129.

Струцюк Й. Красень українського зодчества // Мол. ленінець. - 1967. - 30 лип.

x x
x

Успенский собор /Мстиславов храм/ // Памятники истории и культуры Волынской области: Науч-вспомог. библиогр. указатель. - Луцк, 1985. - С. 25.

790 РОКІВ

від часу смерті князя Романа Мстиславовича /1205/

У 1205 р. в битві з польським військом під Завихостом /Польща/ загинув князь Роман Мстиславович - засновник Галицько-Волинського князівства, політичний і військовий діяч. У 1173 р. після смерті батька, князя Мстислава Ізяславича, Роман став волинським князем, збираючи докупи розпорошені батьківські маєтки. Повернувши собі Галичину, він сприяв об"єднанню у 1199 р. галицьких і волинських земель у єдине князівство /державу/, що було могутнім політичним утворенням. Князь Роман Мстиславович був мудрим політиком і хоробрим воїном. У внутрішній політиці він намагався зміцнити княжу владу, сприяв будівництву міст, розвиткові ремесел. Особливо великих успіхів добився у зовнішній політиці, провівши ряд успішних походів проти поляків та литовців. Сучасники називали його "Великим", "повелителем усієї Русі".

Література:

Антонович П. Коротенька історія Волині. - Луцьк: Надстир"я, 1992. - 48 с.

Про князя Романа Мстиславовича - с. 12-13.

Аркас М. Роман Мстиславович // Аркас М. Історія України-Русі.- К., 1993. - С. 74-76.

Грушевський М. Ілюстрована історія України. - К.: Наук.думка, 1992. - 544 с.

Про князя Романа - с. 120-122.

Ісаєвич Я.Д., Мартинюк Л.І. Володимир-Волинський: Іст.-краєзн. нарис. - Львів: Каменяр, 1988. - 68 с.

Про князя Романа Мстиславовича - с. 7.

Котляр М.Ф. Данило Галицький. - К.: Наук. думка, 1979. - 186 с.

Про князя Романа Мстиславовича - с. 5-7.

Котляр М. Роман Великий // Історія України в особах, IX-XVIII ст. - К., 1993. - С. 107-114.

Крип"якевич І.П. Галицько-Волинське князівство. - К.: Наук. думка, 1984. - 172 с.

Про князя Романа Мстиславовича - див. Іменний покажчик.

Левкович І. Нарис історії Волинської землі /до 1914 року/. - Вінніпег, 1953. - 109 с.

Про князя Романа Мстиславовича - с. 26-30.

Літопис Руський. - К.: Дніпро, 1989. - 591 с.

Роман Борис Мстиславович - див. Іменно-особовий покажчик.

Роман Мстиславич // Князі України-Русі. - Львів, 1993. - С. 69-71.

Рикун А. Роман Мстиславович // На варті. - 1993. - листоп.

Роман Мстиславович // УРЕ. - Вид. 2-е - К., 1978. - Т. 9. - С. 449.

685 Р О К І В

першої писемної згадки про м.Ковель /1310/

У 1310 р. Ковель, тепер районний центр області, вперше згадується у писемних джерелах у зв"язку з перебуванням тут майбутнього польського короля Казимира Великого. У XIV ст. великий князь литовський Гедемін передав село Ковле у володіння феодалу Сангушку. У 1518 р. воно отримало магдебурзьке право і назву Ковель. Місто мало свій герб і магістрат, тут розвивалися ремесла і торгівля. У 1564 р. великий князь литовський Сигізмунд Август передав Ковель з 28 прилеглими селами у володіння князя А.Курбського. Наприкінці XVIII ст. Ковель був невеличким містечком, у якому нараховувалося 400 димів. У 1795 р., після третього поділу Польщі, місто

відійшло до Росії і стало центром Ковельського повіту. Після реформи 1861 р. економічне життя міста пожвавилося. Тут були прокладені залізничні колії, зросла кількість ремісників, розширилась торгівля. У місті діяли дві початкові школи, приватна жіноча школа, дві невеликі лікарні і дві аптеки. Зараз м.Ковель - один з найбільших промислових і культурних центрів області, великий залізничний вузол.

Література:

Вельма М.Г. Ковель: Путівник. - Львів: Каменяр, 1990. - 70 с.: іл.

Волынь туристская: Путеводитель. - Львов: Каменяр, 1984. - 96 с.: ил.

Ковель - с. 32-35.

Камшук А.П., Скулинець П.М., Сміян П.К. Ковель // Історія міст і сіл УРСР: Волинська область. - К., 1970. - С. 314-331.

Кругляк Ю.М. Ім"я вашого міста. - К.: Наук. думка, 1978. - 152 с.

Ковель - с. 66.

Сміян П. Ковель: /Іст.-краєзн. нарис/. - Львів: Каменяр, 1968.- 45 с.

Цинкаловський О. Ковель // Цинкаловський О. Стара Волинь і Волинське Полісся:/Краєзн. словник - від найдавніш. часів до 1914 року/. - Вінніпег, 1984. - Т. I. - С. 508-513.

Богданьок В. Дата на емблемі // Рад.Волинь. - 1986. - 31 січ.

Присяжнюк В. Звідки походить назва: Ковель // Наука і суспільство. - 1984. - № 2. - С. 46.

Ромко В. Православні святині Ковеля // Волинь. - 1994. - 27 верес.

Семенюк А. Бути місту щасливим // Вісті Ковельщини. - 1993.- 19, 26 черв.

Терлецький Ю. Герби Ковеля // Рад.Волинь. - 1991. - 15 лют.

Шаблій Д. Чи зберегти Ковелю свою історію? // Пам"ятки України. - 1990. - № 3. - С. 61-62.

x x

x

Ковель // Енциклопедія українознавства. - Львів, 1994. - Т.3. - С. 1062.

Ковель // Украина туристская. - К., 1986. - С. 93-94.

Ковель // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1980. - Т.5. - С. 250.

Ковтун В.В., Степаненко А.В. Города Украины: Экон.-географ. справочник. - К.: Вища шк., 1990. - 279 с.: ил.
Ковель - с. 30-31.

585 Р О К І В

першої писемної згадки про селище Шацьк
/1410/

У 1410 р. селище Шацьк, тепер районний центр області, вперше згадується у письмових джерелах. Тоді польський король Ягайло відрядив своїх мисливців до Шацьких лісів на полювання, щоб заготували м"ясо для війська напередодні битви з німецькими загарбниками під Грюнвальдом. В 40-х рр. XIУ ст. було захоплене Литовським князівством. У 1564 р. входило до складу Любомльського староства.

Література:

Волынь туристская: Путеводитель. - Львов: Каменяр, 1984. - 96 с.: ил.
Про Шацьк - с. 73-76.

Гонтаренко М.К., Серпенінов П.Н. Шацьк // Історія міст і сіл Української РСР: Волинська область. - К., 1970. - С. 500-510.

Цинкаловський О. Шацьк // Цинкаловський О. Стара Волинь і Волинське Полісся: /Краєзн. словник - від найдавнім. часів до 1914 р./. - Вінніпег, 1986. - Т. 2. - С. 534.

Кожемяко В. История рядом // Правда. - 1987. - 17 июля.

Косенко Ю. Перші кроки: Інтерв"ю з головою Шацької рай. Ради// Шацький край. - 1994. - 16 лип.

Косенко Ю. Яким буде наше майбутнє... // Шацький край. - 1994.- 12 лют.

Лазарук В. Перша сніжна завірюха: Іст. хроніка // Рад.Волинь.- 1991. - 21, 25, 29 черв.; 2, 4, 5, 9, 11, 12, 13, 18, 19, 20 лип.

Петрук Л. З гори котитися... Під гору їхати...// Мол. ленінець.- 1988. - 30 лип.

Шацьк сьогодні: Фоторозповідь // Рад.життя. - 1989. - 16 верес.

x x

x

Шацьк // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1986. - Т. 12. - С. 372.

500 Р О К І В

від часу спорудження Успенського храму Зимненського Святогорського Печерського монастиря /1495/

У 1495 р. в с.Зимному, тепер Володимир-Волинського району, на кошти князя Ф.М. Чорторийського було побудовано Успенський храм Святогорського Печерського монастиря. За переказами він споруджений на місці церкви Успіння пресв. Богородиці 1001 р. Під будівлею церкви знаходяться печери на зразок київських. У 1724 р. село і монастир були передані графу м.Чацькому. За нього Успенський храм був перебудований - зняті три куполи і сама православна святиня переобладнана на латинський зразок. Після повернення у православне відомство Зимненський монастир був реорганізований у жіночий. У 1857 р., на кошти, пожертвувані російською імператорською сім"єю, Успенський храм був перебудований у православному стилі.

У наш час реставраційні роботи в монастирі почалися у 1965 р., але так і не були завершені. Передача у 1992 р. монастирських будівель православній церкві і відкриття тут жіночого монастиря стала основою для роботи по відбудові Успенського храму та інших приміщень і відродження колишньої слави обителі.

Література:

Волынь туристская: Путеводитель. - Львов: Каменяр, 1984. - 96 с.: ил.

Про Зимненський монастир - с. 52.

Годованюк О. Типологія православних мурованих храмів Волині // Архітектурна спадщина України. - К., 1994. - Вип. 1. - С. 75-91.

Про Успенську церкву Святогорського монастиря у с.Зимному - с. 80.

Лесик О.В. Замки та монастирі України. - Львів: Світ, 1993. - 176 с.

Про Святогорський монастир у Зимному - с. 46, 85, 92.

Логвин Г.Н. По Україні: Стародав. мистец. пам"ятники. - К.: Мистецтво, 1968. - 463 с.

Про Зимненський монастир - с. 162-163.

Памятники градостроительства и архитектуры Украинской ССР: /Иллюстрир. справочник-каталог/. В 4 т. Т. 2. - К.: Будівельник, 1985. - 336 с.: ил.

Про Зимненський монастир - с. 59-62.

Теодорович Н.И. Город Владимир Волынской губернии в связи с историей Волынской иепархии: Ист. очерк. - Почаев: Типография Почаево-Успенской лавры, 1893. - 269 с.

Про Зимненський монастир - с. 167-178.

Украина и Молдавия: Справочник-путеводитель. - М.: Искусство; Лейпциг: Эдицион, 1982. - 454 с.: 176 л. ил.

Про Зимненський монастир - с. 366, іл. 51.

Цинкаловський О. Стара Волинь і Волинське Полісся: /Краєзн. словник - від найдавніших часів до 1914 р./. - Т.1. - Вінніпег, 1984. - 600 с.

Про Зимненський монастир - с. 463.

Колодійчук Є. Твердиня: З глибин віків // Україна. - 1985. - № 33. - С. 16-17.

Рожко В. Святиня Волинської землі // Волинь. - 1994. - 14 черв.

x x

x

Зимненський монастир // Енциклопедія українознавства. - Львів, 1994. - Т.3. - С. 828.

Памятники истории и культуры Волынской области: Науч.-вспомог. библиогр. указатель. - Луцьк, 1985. - 95 с.

Про Зимненський монастир - с. 28.

450 Р О К І В

першої писемної згадки про селище Іваничі
/1545/

У 1545 р. селище Іваничі, тепер районний центр області, вперше згадується у письмових джерелах. Село було родинним гніздом волинських землян Іваницьких. У 1545 р. Іваничі належали до Ходора, а в 1570 р. до Лаврина Іваницького. У ХУП ст. село перейшло до Красницьких, від них до Чацьких.

Література:

Волынь туристская: Путеводитель. - Львов: Каменяр, 1984. - 96 с.: ил.

Про Іваничі - с. 58-59.

Михайлюк О.Г., Турос А.І., Хмара Й.І. Іваничі // Історія міст і сіл Української РСР: Волинська область. - К., 1970. - С. 212-222.

Кругляк Ю.М. Ім"я вашого міста. - К.: Наук. думка, 1978. - 152 с.

Про Іваничі - с. 56.

Цинкаловський О. Іваничі // Цинкаловський О. Стара Волинь і Волинське Полісся: /Краєзн. словник - від найдавніш. часів до 1914 р./ - Вінніпег, 1984. - Т. I. - С. 472-473.

Петров-Хватов С. У центрі Іванич, біля бібліотеки // Колос. - 1992. - 11 лют.

Петрощук В. Від давнини до сучасності // Колос. - 1990. - 15, 16, 22, 25, 27 верес.

x x
x

Іваничі // Географічна енциклопедія України. - К., 1990. - Т. 2. - С. 64.

Іваничі // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1979. - Т.4. - С. 320.

450 Р О К І В

першої писемної згадки про с.Заборол\u044c,
тепер Луцького району /1545/

У 1545 р. с.Забороль, тепер Луцького району, вперше згадуєтьс

в ревізії Луцького замку. На той час це було замкове село з шістьма дворищами. До 1859 р. воно належало Чернецьким, а пізніше - за переписом 1911 р. - Софії Шдемер..

Література:

Волынь туристская: Путеводитель. - Львов: Каменяр, 1984. - 96 с.: ил.

Про с.Забороль - с. 46.

Забороль // Історія міст і сіл Української РСР: Волинська область. - К., 1970. - С. 452.

Кирильчук Є.І. Нові обриси села // Літ. запис Є.Я.Хотимчука.- К.: Т-во "Знання" УРСР, 1987. - 47 с.

Про с.Забороль Луцького району - с. 35-37.

Цинкаловський О. Забороль // Цинкаловський О. Стара Волинь і Волинське Полісся: /Краєзн. словник - від найдавніших часів до 1914 р./. - Вінніпег, 1984. - Т. І. - С. 410.

Бігун Г. Щоб людина жила красиво // Слава праці. - 1986. - 7 листоп.

Гнатенко Ю. Друга молодість села // Слава праці. - 1987. - 12 листоп.

Свято оновленого села // Мол.ленінець. - 1987. - 10 листоп.

Юхименко С. Забороль // Слава праці. - 1980. - 26 лип.

420 РОКІВ

від дня народження Є.Гулевичівни /1575-1642/ - однієї з засновниць Київського братства, культурного та громадського діяча

У 1575 р. ймовірно у с.Затурці, тепер Локачинського району, народилась Єлизавета /Галшка/ Гулевичівна - одна з засновниць Київського братства, культурний та громадський діяч. У 1615 р. склала фундушевий запис, за яким відписала всю садибу з землями у Києві для заснування нового монастиря, шпиталю і школи для дітей шляхти та міщан. Цим було покладено початок Київській Братській школі. Останні роки свого життя провела у Луцьку, де брала участь у діяльності братства. Заповіла поховати себе у Хрестовоздвиженській церкві.

Література:

Бірвліна С.А. Волинський рід Гулевичів I6-I7 ст. // Матеріали IУ науково-краєзн. конф. "Остріг на порозі 900-річчя" - Острог, I993. - С. I6-I8.

Гуртовий Г.О. Громадянський подвиг волинянки Гулевичівни // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю. - Луцьк, I99.. - С. 42-43.

Давидюк В.Ф. Гальшка Гулевичівна // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю. - Луцьк, I991. - С. 44.

Козуля О. Славетна меценатка // Козуля О. Жінки в історії України. - К., I993. - С. 42-45.

Плачинда С., Колісниченко Ю. Лисавета Гулевичівна // Плачинда С., Колісниченко Ю. Неопалима купина: Іст. повісті. - К., I993.- С. 67-I07.

Прокопчук В.І., Прокопчук В.Є. Є.В.Гулевичівна - одна з фундаторів Луцького братства // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю. - Луцьк, I99I. - С. 40-4I.

Хижняк З.И. Киево-Могилянская академия. - К.: Вища шк.: Изд-во при Киев. ун-те, I988. - 268 с.

Про Галшку Гулевичівну - с. I3, 42, 43, 44, 5I, I69.

Гуртовий Г. Галшка з роду Гулевичів // Мол.ленінець. - I989.- 23 верес.

Гуртовий Г. Киянка... родом з Волині // Рад.Волинь. - I982. - I4 лют.

Давидюк В. Гулевичівна - опікунка Луцького братства // Нар. трибуна. - I99I. - I7 квіт.

Кропива П. Згадаймо і ми її ім"я // Рад.жінка. - I99I. - № I0.- С. 4-5.

Кучерук О. Дар Галшки Гулевичівни // Київ. - I99I. - № I2. - С. I25-I29.

Кучерук О. Хронічка // Неопалима купина. - I993. - № 2. - С. II7-I70.

Левчанівська І. Гальшка Гулевичівна // Нар. справа. - I992. - I5 груд.

Левчук М. [illegible] поховали біля Хрестовоздвиженської церкви // [illegible]. – 1993. – 18 верес.

Левчук М. На вічні часи дарую, записую і відказую... // Голос України. – 1993. – 20 лист.

[illegible]чук А. Вона творила добро // Слово правди. – 1993. – [illegible] верес.

x x

x

Гулевичівна Гальшка // Енциклопедія українознавства. – Львів, 1993. – Т.2. – С. 456.

400 Р О К І В

від дня народження Б.Хмельницького /1595–1657/ – гетьмана України, державного діяча і полководця

В 1595 р. у м. Чигирині, тепер Черкаської обл., народився Богдан /Зіновій/ Михайлович Хмельницький – гетьман України /з 1648/, державний і політичний діяч, полководець. Освіту здобув у єзуїтських колегіумах Львова та Ярослава. Служив у війську реєстрових козаків, брав участь у походах проти турків. У 1637 р. – військовий писар, у 1638 –1646 рр. – чигиринський сотник. З 1647 р. на Запоріжжі. Згодом очолив визвольний рух українського народу. Під його керівництвом були здобуті перемоги під Жовтими Водами, Корсунем, Пилявцями /1648/, Зборовим /1649/, Батогом /1652/. Очолював козацькі війська у битві під Берестечком. Підтримував стосунки з окремими польськими магнатами. Б.Хмельницький здійснив ряд заходів по організації військового і адміністративного управління на Україні.

Література:

Величко С. Причини війни Хмельницького з поляками // [illegible] прав України. – Львів, 1991. – С. 14-17.

Замлинський В. Богдан Хмельницький // Історія України в особах, IX-XVIII ст. – К., 1993. – С. 294-300.

КостомаровН. Богданъ Хмельницкій: ист. монографія. – Т.2. – Сп.б., 1884. – 445 с.

Костомарів М. Український гетьман Зиновій – Богдан Хмельницький // Костомарів М. Історія України в життєписах визначніших її діячів. – К., 1991. – С. 235-314.

Костомаров М. Малоросійський гетьман Зіновій – Богдан Хмельницький // Костомаров М. Галерея портретів: Біогр. нариси. – К., 1993. – С. 124-162.

Котляр Н.Ф., Смолий В.А. Великий гетман /Богдан Зиновий Михайлович Хмельницкий/ // Котляр Н.Ф., Смолий В.А. История в жизнеописаниях. – К., 1990. – С. 163-187.

Крип"якевич І.П. Богдан Хмельницький. – 2-е вид., випр. і доп. – Львів: Світ, 1990. – 408 с.

Левицький О. Богдан Хмельницький // Гетьмани України: Іст. портрети. – К., 1991. – С. 33-44.

Свєшніков І.К. Битва під Берестечком. – Львів: Слово, 1993. – 301 с.

Смолій В.А., Степанков В.С. Богдан Хмельницький: Соц.-політ. портрет. – К.: Либідь, 1993. – 500 с.

Федорук Я. Зовнішньо-політична діяльність Богдана Хмельницького і формування його політичної програми / 1648 – серп. 1649 рр./. – Львів, 1993. – 67 с.

Джеджула Ю. Таємна дипломатія Богдана Хмельницького // Політика і час. – 1993. – № 10. – С. 75-80.

Замлинський В. Богдан Хмельницький : Біогр. хроніка // Ранок. – 1989. – № 3-12; 1990 – № 1-4.

Запорожець М. Богдан Хмельницький // Голос України. – 1991. – 12 лип.

Малик Я. Українська козацька держава // Армія України. – 1994.– 15, 21, 22 черв.

Мельник В. За віру, молодь, за віру! // Київ. старовина. – 1992. – № 4. – С. 122-125.

Побережний Б. Богдан Хмельницький і відносини України з Росією // Політика і час. – 1993. – № 3. – С. 62-68.

Смолій В., Степанков В. Творець української держави // Україна. – 1992. – № 29, 30, 31, 32.

Степанов В.С. Богдан Хмельницький і проблеми державності України // Укр. іст. журнал. - 1991. - № 9-11.

x x

x

Котляр М., Кульчицький С. Хмельницький Богдан Зиновій Михайлович // Котляр М., Кульчицький С. Шляхами віків: Довід. з історії України. - К., 1993. - С. 70-71.

Хмельницький Богдан // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1985. - Т.12. - С. 184.

255 Р О К І В

від часу заснування у м. Луцьку кармелітського монастиря /1740/

В 1740 р. у м.Луцьку Костянтином Антонієм Чармес-Базальським і Станіславом Манецьким був заснований кармелітський монастир. Кармеліти - монахи католицького чернечого ордену, які прибули на Волинь на початку ХУП ст. У 1764 р. в Луцьку ними було закінчено будівництво костьолу. У наш час від цього комплексу у місті нічого не залишилося. Зображення руїн костьолу після пожеж 1793 і 1845 років можна побачити на малюнку Наполеона Орди, виконаному між 1862 та 1876 роками, а також на фресці у закристії костьолу св.Петра і Павла.

Література:

Колосок Б.В., Метельницький Р.С. Луцьк: Архіт.-іст. нарис. - К.: Будівельник, 1990. - 192 с.: іл.

Про кармелітський монастир - с. 112.

200 Р О К І В

від часу третього поділу Польщі /1795/

У 1795 р., після придушення повстання польського народу під проводом Т.Костюшка, відбувся третій поділ Речі Посполитої між Пруссією, Австрією та Росією. Внаслідок нього Польща втратила на 120 років державну незалежність, а Волинь ввійшла до складу

Російської держави і об"єдналася з іншими землями України.

Література:

Грушевський М.С. Ілюстрована історія України. - К.: Наук. думка, 1992. - 544 с.

Про третій поділ Польщі - с. 437.

Історія Волині. - Львів: Вища шк., 1988. - 238 с.

Про третій поділ Польщі - с. 20.

Історія міст і сіл Української РСР: Волинська область. - К.: Вид-во АН УРСР, 1970. - 746 с.

Про третій поділ Польщі - с. 15.

История Польши: В 3 т.: Т.І. - М.: Изд-во АН СССР, 1954. - 583 с.

Про третій поділ Польщі - с. 353-356.

Рибалка І.К. Історія України: Дорад. період. - 2-е вид., перероб. і допов. - К.: Вища шк., 1991. - 607 с.

Про третій поділ Польщі - с. 250.

Субтельний О. Україна: Історія. - К.: Либідь, 1991. - 512 с.: іл.

Про третій поділ Польщі - с. 161.

50 РОКІВ

від часу смерті С.Підгірського /1888-1945/- громадсько-політичного діяча

У 1945 р. був розстріляний Самійло Підгірський - громадсько-політичний діяч, соціал-федераліст. Народився у с.Любитів, тепер Ковельського району, у сім"ї заможного селянина. Був адвокатом у Луцьку. У 1917 р. редактор першої на Волині української газети "Громадянин" /Житомир/, потім член Центральної Ради у Києві. У 1923-1927 рр. був послом до польського Сейму. Очолював Українську Парламентську Репрезентацію. Організатор громадсько-політичного життя Волині. Був одним з визначних діячів Української Партії Національної Роботи, Українського Національно-Демократичного Об"єднання.

Література:

Жгун М. Ковельські просвітяни: Сторінки історії // Вісті Ковельщини. - 1993. - 4 верес.

Павленко С. Сила рідного слова // Вісті Ковельщини. - 1993. - 8 груд.

Рожко В. Духовні сіячі поліського краю // Нар. трибуна. - 1993. - 21 лип.

50 РОКІВ

від часу створення Волинського народного хору /1945/

У 1945 р. в м.Луцьку було створено Волинський народний хор. Одним з його засновників та головним диригентом був заслужений артист УРСР О.О.Самохваленко, першими балетмейстерами - І.В.Маркина та Л.В.Калінін. До репертуару хору входили кращі твори українських та російських композиторів. Наприкінці 50-х років, за браком коштів на утримання, хор був розпущений. У 1978 р. він відновив свою діяльність під керівництвом А.Пашкевича. Чільне місце у репертуарі Волинського державного народного хору відводиться волинським народним пісням, творам на слова поетів Волині.

Література:

Ворон В. У суцвітті талантів // Мол. ленінець. - 1979. - 8 лют.

Ворон В. З народних джерел // Мол. ленінець. - 1979. - 1 трав.

Герасимчук В. Перший виступ Волинського народного хору в Луцьку // Музика. - 1979. - № 1. - С. 21.

Грушка Є. Браво, новому хору // Рад.Волинь. - 1978. - 8 листоп.

Мандзюк Ф. З чистих джерел // Рад.Волинь. - 1982. - 23 квіт.

Орбіти української музики // Музика. - 1985. - № 2. - С.32-33.

Токарєв М. Коли звучить Волинський хор // Культура і життя. - [illegible]. - 22 квіт.

[illegible] А. Краса народної пісні // [illegible]. - [illegible]. - № [illegible]. - С. [illegible].

Бар"єр М. Друге народження: Ідуть репетиції Волин. нар. хору // Рад. Волинь. – 1976. – 3 жовт.

Юрченко Т. Наймолодший з-поміж народних // Україна. – 1979. – № 48. – С. 25.

Зак. 123 Тираж 100[illegible]

[illegible]
[illegible] 27